

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egyes évre ... 500 Lej

Fél évre ... 540 Lej

Negyed évre ... 270 Lej

Havonta ... 90 Lej

Mértékek díjazás szerinti

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Garoflid a CFR. élén

A néppárti vezetőpolitikus kinevezése rendkívüli nagy meglepetést keltett. — Miért távozott Perieteanu államtitkár.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) Perieteanu távozásával kétségtelenné vált, hogy a kormány bizonyos szándékai vannak a CFR új vezérigazgatója személyét illetően, mindazonáltal óriási meglepetést, igen nagy szenzációt keltett, hogy az államvasutak autonómiájának helyreállításával a kormány Garoflid Constantint, az Averescu-kormány volt földmívelésügyi miniszterét nevezte ki a CFR igazgatótanácsának elnökévé. Garoflid kinevezése általános konsternációt keltett, miután közismert tény, hogy a volt miniszter gazdasági felfogásában homlokegyenest ellentétben áll a liberális kormány gazdasági koncepciójával s épen ő volt az, akinek törvényeit a liberálist párt kormányra jutása után nyomban hatálytalanította. Garoflid kinevezése azonban egészen meglepetésszerűen történt, mert az utolsó pillanatig is Busila mérnököt, az Ugir elnököt, vagy Todorescu mérnököt, a petrosani köszvénybánya társaság vezérigazgatóját emlegették komoly jelöltként ennek a fontos munkakörnek a betöltésére.

A fővárosi sajtó nagy meglepetéssel fogadta Garoflid kinevezését és megállapítja, hogy ez a fordulat Perieteanu távozása következtében történt, aki — mint ismeretes — azért mondott le, mert a kormány a CFR autonómiájának megadása következtében kénytelen volt megszüntetni a vasutügyi államtitkárságot, viszont nem merete vállalni az igazgatótanács elnökének súlyos felelősséggel járó tisztjét. Perieteanu távozása azonban a lehető legbarátságosabb formában történt, amit az is bizonyít, hogy a tiszteletére rendezett banketten elsőnek Dumitru közlekedési miniszter szólalt fel, aki kijelentette, hogy Perieteanu eltávozhat ugyan az államtitkári székéből, a CFR vezetésében azonban kétségtelenül beláthatatlan időkig az ő szelleme fog uralkodni. Perieteanu válaszában elhárította magától a szerinte meg nem érdemelt elismerést, azonban annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy eljön még az idő, amikor az ő felfogása fog diadalmaskodni s akkor visszatérhet a román államvasutak élére. De ez csak akkor történhetik meg — fejezte be beszédét a lemondott államtitkár, — ha megfelelő munkatársak és barátok állanak majd rendelkezésére az ország és a konszolidáció érdekében.

Perieteanu meghitt barátai a már ismert okokon kívül azonban még más titkos rugókat is emlegetnek a volt államtitkár távozásával kapcsolatban. Ezek szerint a baráti körökben és szalonokban terjengő hírek szerint az emlékezetes három milliárdos költségvetési felesleg szétosztása súlyos nehézségeket idézett elő az államvasutaknál is, ugyanígy, hogy a továbbiakért Perieteanu már nem vállalhatta a felelősséget. Ezt az aggályát már régebben közölte a kormányelnökkel, aki azonban megnyugtatta és intézkedett, hogy az államvasutak számára megfelelő összeg álljon rendelkezésre. Közben azonban politikai okok ját szöktak közre: felmerült a CFR autonómiájának kérdése is és így a beruházási és javítási költségek kifizetése elmaradt. Ez a körülmény végre is aztán távozásra bírta Perieteanut, aki ilyen körülmények között az igazgatótanács elnökségét már nem merete vállalni, s így helyére Garoflid volt miniszter került.

Kudarcot vallott a magyar pilóta oceánrepülése

Motorhiba miatt leszállásra kényszerült az Europa. — A másik Junkers-gépnek sem sikerült a repülés. — Használhatatlanná vált Risztics János gépmadara. — Hogyan készültek a startra? — Beszélgetés a bátor magyar repülővel.

— Az Aradi Közlöny tudósítója a dessau repülőtéren. —

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Az egész világ feszült érdeklődése Dessau felé irányult, miután onnan történt meg az első kísérlet arra, hogy az oceánt Európából repüljék át. Az első kísérlet azonban kudarcot vallott, amelyet azonban nem a repülő hibája okozott, hanem a véletlen. Vasárnap délután történt meg a start, amelyen sokezer ember vett részt. Elsőnek a Beremen repülőgép indult el, majd utána ment az Europa, amelyen Risztics és Edzard ültek. Az Europa Brémánál kikerült a tengerre, azonban egy félórás repülés után a pilóták konstataáltak, hogy motorhiba történt. Előbb a levegőben próbálták kijavítani a motort, majd amikor ez nem sikerült, kénytelenek voltak visszafordulni. A brémai repülőtéren szálltak le és megvizsgálták a gépet, amelynek a fűtőszerve és az egyik propellerje eltört. Az Europa leszállásának híre nagy elkedvetlenedést okozott, különösen azokban a körökben, amelyek finanszírozták a tervet. Junkers, az egyik vállalkozó könnyes szemmel mondomta az újságíróknak, hogy az emberi erő tehetetlen a véletlen szemben.

Az Europa motorhiba következtében kénytelen volt leszállni.

A leszállott repülő Brémában elmondották, hogy a motorhibán kívül hatalmas viharba is kerültek. Arra a kérdésre, hogy ez nem veite-e el kedvüket, kijelentették, hogy legközelebb újra indulnak. Risztics elmondotta, hogy nehéz szívvel szánták el magukat a visszatérésre, azonban hozzátárult a bajhoz, hogy a benzin sokkal hamarabb fogyott, mint ahogyan azt előre számították, úgy, hogy jóval Amerika partja előtt elfogyott volna már a benzinjük. A repülőgépet visszaszállították Dessaubá, ahol azonban megállapították, hogy azt nem lehet annyira kijavítani, hogy ezzel lehessen az oceán átrepülésére indulni. Ezért elkészítik az Europa testvérgépét, amelyen a pilóták, amint kedvező időjárási jelentések lesznek, elindulnak. Junkers dr., a művek egyik vezetője, maga is sürgeti a gép elkészülését, miután a repülésből most már presztizskérdést csinálnak.

A másik Junkers-gépnek sem sikerült az oceánrepülés.

A másik repülőgép, a Bremen, Koehl kapitánnyal és Loose-val indult el vasárnap délután 6 óra 28 perckor. A repülőgépen nem tudtak az Europa balesetéről, hanem nyugodtan haladtak az oceán felé. Vasárnap éjjel egy óra 50 perckor már elérték Manchestert, majd reggel 7 óra 5 perckor már Írország fölé repültek. Amint azonban elhagyták Írországot, olyan hatalmas viharba kerültek, amely megsemmisítéssel fenyegette a gépet. A pilóták egy ideig harcoltak az elemek ellen, azonban később jobbnak látták a visszatérést és tegnap délután fél 5 órakor leszálltak a dessau repülőtéren. A pilóták most egyelőre kedvező időjelentésre várnak, hogy újból nekiindulhassanak a veszélyekkel teli oceánnak. Jelenleg mind a két repülőgép pilótái türelmet-

lenül várják az újabb start elérését, amikor azután új bizalommal vágnak neki a veszélyes utnak. Newyorki jelentések szerint Amerikában is nagy csalogási idézett elő a német repülő sikertelen startja, miután fogadásukra nagyszabású előkészületek történtek, úgy, hogy pompában nem maradt volna az ő fogadtatásuk Lindberghé mögött. A lapok egyöntetűen az oceánon uralkodó rossz időjárást okozzák a sikertelenségért.

Német repülő utja az Oceánon át.

A berlini jelentések arról számolnak be, hogy mialatt minden érdeklődés Dessau felé irányult, addig tegnap délután fél öt órakor Kömnecke, az ismert német pilóta, Solms gróf kíséretében, a Berlin melletti tempelhofi repülőtérről startolt az oceán átrepülésére. A startot tízezrekre menő tömeg nézte végig. Kömnecke a kormány részéről a légügyi miniszter, azonkívül az Unió berlini nagykövete üdvözölte, aki biztosította, hogy szeretettel fogadják Amerikában fogadni. A szerencsekívánatok után elindultak a tömeg éljenzése közepette. Kömnecke gépe, a Deutschland nagyszzerűen fel van mindennel szerelve és azt hiszik, hogy 46 óra alatt elérkezik utjának céljához: Newyorkba.

A párisi jelentések szerint Coste repülő Nungesser és Coli gépén készül startolni, mielőtt kedvezőbbre fordul az időjárás. A szakértők véleménye szerint erre szerda előtt nem kerülhet sor. A repülő kisebb, 1000 kilométeres leadó körzetű szikratávíró készüléket visz magával, amellyel öt percenkint adja le jelentéseit.

Az Aradi Közlöny tudósítója Dessauban.

Mint azt már jelentettük is, a magyar pilóta Oceán-startját világszerte, de különösen Németországban óriási érdeklődés előzte meg. Az Aradi Közlöny berlini tudósítója az elmúlt hét közepén Dessaubá utazott és a repülés előkészületeiről az alábbi érdekes tudósításban számolt be olvasóinknak:

Napok óta itt vagyunk. A napjaink azzal telnek, hogy délelőtt is, délután is ide-oda autózunk a Junkers-művek telepe és a hotel halljában fölűtött hadiszállás között.

A Junkers-gyár körülbelül nyolc kilométernyire fekszik az anhalti hercegség németesen csinos és rendes, régi ódon házak közé virágos ablakdiszú, modern házakat keverő fővárosától. Hosszu sor vörös téglapületek, melynek a levágothegyű, kupos tetejük a Brémában és Hamburgban látott északnémet építészeti stílusra emlékeztet. A gyári épületek mögött van a telep házi használatára készült repülőtér.

Bennünket ezuttal elsősorban ez a repülőtér érdekel. Az asszu füvel benőtt három oldal teljesen szabad. A negyedik oldalon vannak az épületek. Egy óriási hangár, amelyik előtt állandóan gépek állnak. Új masinák, amelyeket, mielőtt véglegesen szárnyukra bocsátanak őket, házilag kipróbálnak. Javításra küldött gépek, amelyeket itt meggyógyítanak és újra üzemképes állapotba helyeznek. A

nagy hangár mögött egy raktárépület. Most különleges célt szolgál: ide szerelték föl a nagy eseményre összecsendült újságírók számára a szükséges telefonkészülékeket. Ugyan ezen az oldalon, van még egy raktár és két kis deszkabódé a repülőter-felügyelő személyzetének a hivatalos helyisége.

Az a cementezett pálya, amelyet az ocean-repülés startjának a céljára külön készítettek, a tér észak-nyugati oldalán fekszik, rajta túl már csak a zöld bokrok és kiemelkedő fakoronák szeszélyes élvonalával kicsipkézett végtelen láthatár látszik. Abban az irányban kell a startoló gépeknek eltűnniök. Arra fekszik Irland, a nagy Ocean és azután Amerika...

Hogyan készültek a Junkers-gépek a repülésre.

Péntek óta állandó élénk sürgés-forgás van ezen a téren. Miután a gépeket izekre szedték és újra összerakták, kitolták őket a hangár elé. Innen startoltak a legutóbbi próbarepülésekre. Hullámosra plissézett fehér bádogszinű testük ragyog a napfényben, körülöttük folytonosan nagy jövés-menés. A többi gép árván és elfelejtve álldogál a nagy hangár előtt. Az „Európa“-t és a „Bremen“-t folytonosan becézik és kényeztetik, mint az elkényeztetett gyermekeket. Hol benzinnel itatják, hol a motorját próbálják, hol az alkatrészeit igazgatják.

Aránylag nem nagy, zömök testű gép mind a kettő. Tökéletesen egy mintára készültek. Méretekkel alig valamivel mulják felül Chamberlin gépét, a „Miss Columbiá“-t, amely szintén a kicsinységével lepott meg, amikor Európába érkezése után az asperni repülőterén először láttam. Olyanok, mintha óriási fehér begyes galambok lennének. Testüket vastagra hízalja az a sok hely, amelyet a benzintartályok számára kellett megteremteni. És a szárnyuk is kövérebbnek látszik a szokottnál. Aminek ugyanez az oka és értelme. A szárnyak belül üresek, ide is benzin kerül. A belül üres szárnyak még azt a célt is szolgálják, hogy ha a benzin kikerült belőlük, ami alighanem megtörténik az ir partok nyugati szegélyének az elérése előtt, szerencsétlenség esetén mint uszóhólyagok működjenek és a gépet fentartsák a víz színén addig, amíg valahonnan segítség nem érkezik.

A pilóták ülése a szárnyak fölött mélyen a gép testébe süllyed. Behuzható üvegnyílásai vannak, amelyek elzárva teljesen megvédik a bennülőket az idő viszontagságaival szemben. Ellentétben a „Miss Columbiá“-val, amelyik fa légcsavarral szelte át az ocean fölött a levegőt, a két Junkers-gép légcsavarja ugyanugy, mint a gép teste, duraluminból készült. Ezért ezeknek is bádóg fényük van. Megkérdeztem a Junkers-gyár egyik emberét, miért alkalmazták ezt az anyagot a gép egyik legkényesebb részénél. Azt felelték, azért, mert a duralumin majdnem olyan ellentálló, mint az acél, amellelt azonban összehasonlíthatatlanul könnyebb.

Az Europa szűk ketrecében három ember indul a nagy utnak.

Megengedték, hogy egy percre én is megtekintsem az „Európa“ belsejét. A pilóták ülése előtt a különböző műszereknek egész tömege látható. Jóval több, mint amennyi a közönséges repülőgépeken van. Ami természetesen is. Mert ezek a gépek különleges felszereléssel, különlegesen nehéz és veszedelmes ultra indulnak. A két pilóta bőrülése mélyen fekszik. Mind a két ülésen két légpárna. Ötven és néhány óráig fognak ezen az ülésen és ezen a légpárnán ülni a pilóták. Azt hiszem, így is minden porcikájuk sajogni fog, amikor Amerikában fölemelkednek róla. A gép belsejébe csak innen előlről, a két pilóta ülése között levő nyitott ajtónyíláson keresztül lehet bejutni. Oldalra hátul, a gép farka táján csak két-két tenyérnél nem nagyobb, legömbölyített sarku, négyszögletes üvegablak nylik. Itt hátra van egy ülés Mr. Knickerbocker számára. Nem valami barátságos dolgozószoba. Látni — hacsak fel nem áll s a négyszögü ablakhoz nem nyomja az orrát — nem fog látni semmit, mozgási szabadságát pedig szinte teljesen elveszi az a három méter hosszúságú, laposfalú tank, amely a gép két oldalát a zárt falak között kitölti. Keskeny folyosón keresztül juthat ki a pilóták üléséhez.

Meghatottan és megilletődve nézem azt a

szűkre szabott helyet, amelyen három ember-társunk fog kucorogni az európai és amerikai szárazföld között eltelt hosszú órák alatt. A legjobb eset az, hacsak arról van szó, hogy

Az Aradi Közlöny tudósítója beszélt Risztics-csel a start előtt.

A rosszul sikerült elindulás előtt különben tudósítónk beszélt Risztics-csel, a levegő magyar hőisével s erről most a következőket írja:

Risztics és Loose gépei, az Europa és a Bremen készen állanak a startra. Risztics és Loose gépmadarait a Junkers-művek mérnökei a start előtt még egyszer alaposan meg fogják vizsgálni. A biztonsági előkészületek olyan tökéletesek, hogy a gépek akár 14 napig is a tenger felszínén maradhatnak, ha valami baleset érné a vállalkozást.

Ma különben alkalmunk volt hosszabb beszélgetést folytatni a levegő magyar hőisével:

A magyar pilóta reménykedett az utazás sikerében.

— Nekem az a véleményem és nézetemet társaim is osztják, hogy egy megdöbbenéssel starttal többet ártathatunk az ügynek, mint használhatunk, ha történetesen mi érkeznénk elsőként amerikai földre. Nem az a törekvésünk, hogy más repülőket „lepipáljunk“, mindegyiküknek őszinte szívből kívánjuk, hogy vállalkozásuk sikerüljön. A mi utunk biztonsági előkészítése tökéletes és kizártnak tartjuk, hogy bennünket olyan sors érjen, mint Nungessert és Colit, akiket őszintén gyászolunk és sajnálunk. Jól tudjuk, hogy feladatunk jóval nehezebb, mint azoké, akik Amerikából repültek Európába. Ezeknek mindössze 30—35 órai utat kellett számolniok, míg a mi utunk talán 50—60 óráig is eltarthat. Eppen ezekből az utakból azonban sokat tanulunk, így például Byrd balszerencséje következtében nagy figyelmet szenteltünk tökéletes kompasszok beszerzésére. Összes kompasszainkat kompenzáltuk, ami azt jelenti, hogy kísérletet tettünk a különböző magnetikus zavarok és hatások kiküszöbölésére. Különböző gyártmányú kompasszokat vizsünk magunkkal, mivel igen valószínűtlen, hogy különböző készülékeknél a zavarok egyenlő hatásonal ugyanabban a pillanatban álljanak elő. Természetesen kompasszainkkal csakis nagyjában orientálódhatunk. Ezért állandóan szél-méréseket fogunk eszközölni, kicsiny esőernyőket fogunk lebecsajítani, hogy megfigyelhessük a szél erejét és irányát és azután állandóan kiszámítjuk, hogy a szél mennyire távolított el bennünket utrányunktól.

— Arra, hogy vajjon egyenesen Newyorkba repülünk-e, nem válaszolhatok, a földolog az, hogy először elérjük az amerikai szárazföldet. Ha ez sikerül, úgy az orientálódás már sokkal könnyebb. Hogy azután Newyorkban, vagy Philadelphióban szállunk le, ez az utolsó órákban fog eldőlni és attól függ, hogy mennyi benzinnel rendelkezünk még. Dessauból az ir partok irányában akarunk repülni. Hogy melyik európai városnál fogjuk az európai kontinentet elhagyni, azt szintén még nem tudom. Könnyen lehetséges, hogy utvonalunk a repülés alatt változást szenved. Ez a meteorológiai jelentésektől függ, amelyeket rádiókon állandóan megkapunk. Ha arról értesülünk, hogy valamivel északabbra, vagy délebbre kedvezőbb az időjárás, úgy természetesen olyan irányban repülünk, ahol kisebb a veszély. Ami táplálékunkat illeti, úgy szalámit, citromokat, banánt, csokoládét, kétszersültet, kemény tojást és teát viszünk magunkkal.

Leleskedésből indul neki az Oceannak Risztics János.

— Minden gépen két pilóta lesz és amíg az egyik repül, a másik aludni fog. Az alvó kezére szíjat illesztünk, amelynek másik végét a repülő pilóta tartja kezében, hogy alvó társát egy gyenge rántással minden pillanatban felkelthesse. A legfontosabb az, hogy az újfundlandi veszélyes zónán kerüljünk át. Számításunk szerint a veszélyes zónát 35 órai repülés után kell elérnünk. Mivel oda nappal akarunk érkezni, tehát kétségtelenül este kell startolnunk. Három utvonalat vettünk számú-

a testüket itt törjék és lecsigázzák. Mert arra, hogy milyen tragédiák folyhatnak le a rettentő kis szűk pléhekretében, most az indulást megelőző percekben nem is jó gondolni.

Risztics Jánossal, aki a következőket mondotta:

— Mindenfelől érkeznek hírek, hogy pilóták amerikai ultra készülődnek. Ezek a hírek azonban egyáltalán nem befolyásolnak bennünket. Én magam már Chamberlin és Levine utja előtt elhatároztam, hogy átrepülök az Oceanra. Nem tudtam azonban Németországban alkalmas gépre szert tenni. Egyébként már hónapok előtt megkíséreltem volna az átrepülést. Ha ilyen sokáig tudtam várni, úgy most várhatok addig, míg az előkészületek alaposan és pontosan befejeződtek és amíg egybehangzó jelentések szerint elérkezett a repülés kedvező időpontja.

tásba. Ezek közül az északi, amely 6347 kilométer hosszú, Újfundlandon keresztül Newyorkba vezet. A második, amelynek hossza 6481 kilométer, Újfundlandot, a Cap Race-nél érinti és azután dél irányában Newyork felé tart. A harmadik ut Fastnerocktól a gőzös járat irányát követve, egyenesen Newyork felé tart. Ez a leghosszabb utvonal: 6664 kilométer.

— Feleségem helyesli terveimet, szenvedélyes sport-asszony és megérti, hogy sportlelkeseimből ilyen kockázatos ultra vállalkozunk. A pénzügyi kilátások nem játszanak szerepet nálunk, nem is gondolunk arra a sok pénzre, melyet utunkkal, ha sikerül, szerezhetünk. Kilószámra kapom az ajánlatokat különböző reklám célokra, azonban nem is válaszolok reájuk. Mindenféle idegerősítő szereket, ingeket és egyebeket ajánlottak fel, hogy vigyem magammal utamra. Sőt csekkeket is mellékeltek az ajánlatokhoz, ha megengedem, hogy nevemet reklám-célokra felhasználhassák. Én azonban mindezeket visszautasítottam, mert vállalkozásomat nem tekintem pénzügyi műveletnek. Ismétlem, hogy bízom a sikerben. További programomból egyelőre korai lenne beszélni, Amerikából majd visszatérek ide Dessaubá és azután Budapesten, szüleimnél fogom tölteni szabadságomat.

Uj keresztet

kapott az ujaradi templom.

Nagyboldogasszony napi bucsu Pancotán. — Fényes egyházi ünnepek Aradmegyében. (Arad, augusztus 16.) Tegnap két aradmegyei községben rendeztek templomünnepeket. Pancotán a római katolikus egyház az idén Nagyboldogasszony napját fényesebb keretek között ünnepelte meg, mint máskor. Emelte az ünnepély fényét az, hogy a templom főoltárának képét, amelyet a kincstár ezélt száz esztendővel ajándékozott a templomnak, most restaurálta Wolff Károly pancotai születésű aradi festőművész, aki tegnapra befejezte munkáját, úgy, hogy a kép már helyén volt. Az ünnepi misét Stéger Gyula rétháti plébános celebrálta fényes papi segédlettel, majd dr. Kienitz Géza pancotai plébános ünnepi beszédet tartott. Utána dr. Krautz Lajos földbirtokos „Pálma major“-jában bankett volt. Délután a római katolikus magyar egyház műsorral egybekötött parkünnepélyt rendezett, amelyen az egyházi énekkar nagyszerű énekszámokat adott elő. Az ünnepély úgy erkölcsileg, mint anyagilag nagyszerűen sikerült.

Ugyancsak tegnap tették fel ünnepélyes külsőségek közepette az ujaradi templom toronyára az ujonnan készült keresztet. A keresztet Schönauer János bádogosmester készítette, aki nagy közönség jelenlétében maga helyezte fel a keresztet a toronyra. Az ünnepélyes aktus után Hans József (honvéd) egy általa készített emlékiratot nyújtott át a mesternek, amelyben dicsérte munkáját és méltatta életveszélyes vállalkozását. Megemlítette, hogy ez már a hetedik kereszt, amelyet működése alatt maga tett fel.

Véget ért

a kirakatverseny Aradon.

Négy díjat és egy sereg elismerő oklevelet osztott ki a bíráló-bizottság.

(Arad, augusztus 16.) Szombaton, vasárnap és hétfőn este színesen csillogó kirakatok fénye gyűjtött hullámozó tömegeket Arad főterére: az Aradra érkezett repülő mintavásárral kapcsolatosan a Kamarák Országos Szövetsége, az aradi Iparkamara, a Sfatul Negustoresc és a Kereskedők Testülete együttesen kirakatversenyt rendeztek értékes tiszteletdíjakkal és pénzjutalmakkal. Szébbnél-szebb, sok-sok ötlettel eláruló kirakatok pompáztak végig a korzón és a Mateescu István (elnök), Botez N. (alelnök), Faragó Rezső, Reinhart Gyula, Tatu János, Szántay Lajos, Pacuraru Brutus, Farkas Ferenc és Falus Lajos dr. jury-tagokból álló döntő bizottságnak ugyancsak nehéz dolga akadt, hogy a husz résztvevő cég kirakata közül a négy legizlésesebbet, legsikerültebbet kiválassza. A zsüri döntése végül is így hangzott: Decastello József — „Stella” cég nyerte el az első díjat, aranyérmét, a kirakat mosolygó női fejet, mint napot ábrázolt s a sugárkévéit színesen pompázó selymek, kelmék alkották. Ugyancsak aranyérmét kapott a második helyezett Lusztig & Berger cég. Ezüst érmet kapott harmadik díjjal Strasser I. cég, bronzérem díjjal pedig a negyedik helyet foglalta el Bársony A. cég. A négy cég kirakatrendezője: Klein Rezső (Stella), Georgiades László (Lusztig & Berger), Föder Dezső (Strasser I.) és Könyi Ferenc (Bársony A.) pedig pénzjutalmat nyertek. 2000 lejt (Kamarák Szövetsége díja), 1500 lejt (Aradi Iparkamara díja) és 1000—1000 lejt (Sfatul Negustoresc és Kereskedők Testülete díja) kapott a négy kirakattervezője. Dicséző oklevéllel tüntették ki Pauzár Sándor (kir. terv.: Pauzár Sándorné), Márkus Miksa (kir. terv.: Gantner Máté), Münz I. (kir. terv.: Schwartz Hugó) s Fischer Mór (kir. terv.: László Emma), Hartmann Kálmán (kir. terv.: Hartmann Kálmán) cégeket. Ezenkívül dicséretben részesültek még Krausz Böske, a Lantos József cég és Brenner Ferenc, a Mercantill-cég kirakatrendezői.

Apponyi Testvérek férfitívat és cipőraktárának kirakatai különleges látványosságot jelentettek annak a hatalmas tömegnek, amely tegnapi este és tegnap egész nap az uccán tartózkodott, hogy gyönyörködhesse a szébbnél-szebb kirakatokban. A cég kirakatai előtt szinte állandóan életveszélyes tolongás volt, ami érthető is, mert az ivlámpák szikrázó sugarai rávilágítottak a nagyszerű izléssel elrendezett gyönyörű árucikkekre. Carmen, Star, Echo és Hiez gyártmányu férfi és női divatcipőket helyeztek el az egyik kirakatban a rendező, olyan művészi izléssel, hogy az óriási keretes üvegtábla mögött a kirakat egy szép festmény impresszióját keltette. A cipőárak nemcsak szépségükkel, elrendezésükkel, hanem olcsóságukkal is nagy hatást keltettek. Hasonló izlésről és művészetéről tanuskodott a többi kirakat is, amelyekben csodaszép fehérnemi, kalapok, harisnyák és egyéb férfi divatcikkék voltak láthatók.

Hartmann Kálmán ékszerárházának gyönyörű kirakata a maga nemében páratlan hatást keltett. Minden egyes tárgy, ami ebben a kirakatban szerepelt, külön-külön olyan látványosság volt, amelyet állandóan nagy tömeg vett körül csodálattal. A mesés értékű tárgyak művészi elrendezése valóban kifinomodott izlésről tett tanúbizonyságot. Ebben a kirakatban volt alkalma a közönségnek a legszebb és legértékesebb ajándéktárgyakban gyönyörködnie.

— Sikasztó adóügynök. Buzauból jelentik: A buzau rendőrség tegnap letartóztatta és az ügyészségre kísérte Dumitru Chiscan tabarastii adóügynököt, aki a kezeihez befolyt adóösszegekből közel félmillió lejt elsikkasztott. Chiscan a befizetett összegekről hamis elismerőlevelet adott a jövedelméről és tudatlan falusi parasztoznak, akik csak akkor jöttek rá, hogy meglópták őket, amikor a buzau pénzügyigazgatóság régen kifizetett adóhátralékaik miatt végrehajtást fogantatott ellenük.

Este

lefekvés előtt újból és alaposan mossunk fogat. Használatunk hozzá Kalodontont. Mindig szépek és egészségesek maradnak fogai, ha minden nap reggel, délben és este rendszeresen gondozza őket. A fogápolás az egészségápoláshoz tartozik.

SARG

KALODONTON

négy évtizeden át bevált

Nem kap külföldi kölcsönt Románia.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter kölcsöntárgyalásai. — Anglia csak akkor ad kölcsönt Romániának, ha a kormány gondoskodik a lej stabilizációjáról. — Angol-német kölcsön terve merült fel.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Titulescu külügyminiszter külföldi utazását általában kölcsön-szerzéssel hozzák kapcsolatba. Közismert dolog, hogy ma már Bratianu Vintila sem ellensége a külföldi kölcsönöknek és a pénzügyminiszternek megváltozott felfogása erősen hozzájárult a közvélemény külföldi kölcsönre irányuló reményének felfokozására. A várakozásokat azonban erősen lehűti a Dimineata pénzügyi szakértőjének kimerítő cikke a kölcsön- lehetőségekről, amelyből kiderül, hogy kölcsönt kötni külföldön nem olyan egyszerű dolog. A cikkíró biztosra veszi, hogy Bratianu Vintila nem fog a megkötött kölcsön-szerződéssel a zsebében visszatérni.

— Egy pénzügyminiszter — írja a pénzügyi szakértő — csak akkor nézhet külföldi kölcsön után és csak akkor foghat hozzá a tárgyalásokhoz, ha teljesen biztos a sikerben. Ezért Bratianu Vintila először csak óvatosan tapogatózni fog és ha azt a benyomást nyeri, hogy kölcsönről lehetne beszélni külföldön, akkor lát hozzá a tulajdonképeni tárgyalásokhoz. Az első kérdés, ami a pénzügyminiszter külföldi utjánál felmerül: van-e külföldön pénz? Van, még pedig bőven, amit a német városok esete bizonyít, amelyek egyedül ez év július havában tizenöt milliárd és kétszáz millió lejt értékben kötöttek le kölcsönöket, az 1927. első hat hónapjában pedig körülbelül huszonhat milliárd lejt értékben kaptak kölcsönt amerikai, hollandi, svájci és svéd pénzügyintézetektől. Pénz tehát van bőven a külföldön és nem csupán amerikai. Ennek ellenére mégis milyen kilátásai vannak a pénzügyminiszternek?

Először is, különbséget kell tenni kölcsön és kölcsön között. Romániának ugyanis nem-

csak állami kölcsönre van szüksége, de pénzt keres az államvasutak számára is. Miután a vasut autonóm intézmény, kölcsönét teljesen külön kell tárgyalni. A helyes az volna, ha előbb az állami kölcsönt kötnék meg és csak azután az államvasutét, mert az állami kölcsön megvalósítása nagyban megkönnyítené a vasuti kölcsönt is. Az angol piac hajlandó Romániának kölcsönt nyújtani. Montagu Norman, az Angol Bank kormányzója szívesen támogatná Bratianu Vintila erre vonatkozó lépéseit, csak hogy annak alapvető feltételül a lej megszilárdítását követeli. Az angol piac, bármelyik angol pénzcsoporttal való kölcsönügylet csak úgy jöhetne létre, ha Románia először megszilárdítaná valutáját. Van egy másik, kombinált kölcsönlehetőség: egyidőben angol és német piacok bocsátanak ki a kölcsönt a Diskonto Gesellschaft patronátusa alatt, míg Angliában az amerikai Dillon, Reed and Co. londoni megbízottja, a Henry Schröder és Co. bankház bocsátaná ki a kötvényeket. Ez az amerikai-angol és német konzorcium szívesen lenne Románia bankárja és a hogyan már közöltük, fel is ajánlotta erre vonatkozó szolgálatait, csak hogy ez a konzorcium is feltételhez köti a kölcsönt, amennyiben azt kívánja, hogy Románia előbb intézze el a londoni s berlini piacokon forgalomban levő román lebélyegezetlen állampapírok ügyét. A megegyezés ebben a kérdésben fellettle nehéz, mert a román kormány véleménye szerint a német államnak kellene — a békeszerződés értelmében — kártalanítani az állampapírok tulajdonosait. A kérdés fellett már hosszabb idő óta folynak tárgyalások. Lapedatu miniszter erre vonatkozólag tárgyalt már Berlinben, míg a Schröder-bankház feje Bucarestiben járt emiatt, amiről igen kevesen tudnak. Csak hogy Schröder megbetege-

dett és kénytelen volt visszautazni. azóta pedig ebben az ügyben mi sem történt.

A cikkiró mindeme nehézségekből arra következtet, hogy igen kevés valószínűség szól amellett, hogy Bratianu Vintila kész kölcsönszerződéssel tér vissza. A külföld hangulatának és kívánságainak alapos megismerése után tovább fogja folytatni az erre vonatkozó munkálatokat, mert Romániának nemzetgazdasága fejlesztése érdekében elengedhetetlen szüksége van külföldi kölcsönre.

Az aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója a külföldi kölcsönnek kapcsolatosan az alábbi érdekes fordulatról ad telefonjelentést:

A Berliner Tageblatt londoni tudósítója szerint az angol pénzpiac most foglalozik a román kölcsön előkészítésével. Titulescunak még londoni követsége alatt sikerült megnyerni a kölcsön eszméjének lord Montagout, az Angol Bank kormányzóját. Az Adeverul, amely e hirt közli, kijelenti azt is, hogy az Angol Bank a lejt is stabilizálja.

Tűzoltó-ünnep Lippán.

A jubiláló lippai tűzoltók. — A temesmegyei tűzoltó-szövetség gyűlése. — Szerenád. — Ismerkedési est. — Táborigmise. — Próba és versenygyakorlat. — Bankett. — Népiünnepély Lippafüreden.

(Az Aradi Közlöny lippai tudósítójától.) A lipovai (lippai) önkéntes tűzoltók — szombaton és vasárnap tartott — két napos ünnepség keretében emlékeztek meg egyesületük 60 éves fennállásáról, melyen nemcsak a község intelligenciája, hanem Temes- és Aradmegye tűzoltósága is tekintélyes számban vett részt. Szombaton este a temesmegyei tűzoltóság Diminescu Constantin alelnök vezetésével a laktanya nagytermében választmányi ülést tartott, melyen lelkesen ünnepelték a jubiláló testület vezetését. A gyűlés végeztével a tűzoltók saját fuvózenekaruk és két daloskőr kíséretében, a megjelölt vendégekkel egyetemben Mindi József gyáros, tűzoltósági elnök házához vonultak, hol Mindi Józsefné urasszony, zászlóanyának tiszteletére szerenádokat adtak. A munkásdalok és a Doina-dalgyűjtés szobrászok által adott elő. Ennek befejeztével a Central szálló nagytermében ismerkedési estélyt tartottak. Vasárnap reggel zenés ébresztés volt, majd az összes testületek a tűzoltólaktanya előtti térségen gyülekeztek s oszlopokba állva, két zenekar hangjai mellett, Diminescu Constantin temes-, Zaráy Jenő aradmegyei tűzrendészeti felügyelők, Mihájlovits Gyula aradi hivatásos tűzoltóparancsnok, valamint a két megyebeli testületek parancsnokai vezetésével, a zászlóanyáért mentek s vele együtt a tábori misére vonultak, melyet Hold apátkanonok celebrált, ki mise végeztével a tűzoltók zászlóját beszentelte. Az aktus végeztével a tűzoltók tetszetős fecskendő és létraszerelési gyakorlatokat mutattak be, majd a benevezett testületek versenygyakorlatokban vettek részt. Mozdonyfecskendő szerelésben az I. díjat az I. csoportban a sanicolau-mare-i, a II. díjat a recasi, a III. díjat a vingai, a II. csoportban az I. díjat clacoval, a II. díjat a maria-hilfi, a III. díjat a jarmatal tűzoltók nyerték. külön nyert II. díjat a sanicolau-germani és III. díjat a vizesdial testület. A más megyebeli testületek versenyében fecskendő szerelésben I. díjat nyert az aradul-nou-i és II. díjat a sfantanei testület. A mászóversenyre egyetlen testület sem nevezett be. Délután fél 3 órakor bankett vette kezdetét, melyen számos felköszöntő hangzott el, míg 5 órakor Lippafüreden nagyszabású népiünnepély és tánc kezdődött, amely nagyszerű hangulatban a reggeli órákig tartott s ezzel a kétnapos jubileumi ünnepség be is fejeződött.

Aradiak kedvenc találkozó helye

Budapest legszebb családi szállója

„ARLON-szálló”

BUDAPEST, VI., Paulay Ede-utca 52. szám,
az Andrássy-ut és Oktogon-tér közeleiben.
Központi fűtés, meleg hideg víz. — Mérsékelt árak!

Nyolc zsidó képviselő a román parlamentben

Kik képviselik a politikában Erdély és a régi királyság zsidóságát? — Milyen álláspontot foglalnak el a zsidó parlamentárok a kisebbségi törvénnyel szemben?

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i szerkesztőségétől.) A regáli zsidók hivatalos lapja a Curierul Israelit legutóbbi számában a lap élén közli ama zsidó parlamentárok tényképeit, kik a mostani parlamentbe bekerültek. Az UER, az Unionei Evreilor Romani képviselőiben bejutottak a parlamentbe Horia Carp, Ely Bercowitz, I. Niemerower, dr. Jakobi Emil és Bürger Mihály mint szenátorok, dr. W. Filderman mint képviselő. Weisselberger S. dr. cernaui (osernowitzi) szenátor s dr. B. Straucher csernowitzi nemzeti-parasztpárti programmal kerültek be a parlamentbe. A Curierul Israelit hangsúlyozza, hogy a román parlamenti életben először kerültek be zsidó képviselők, akiket kimondottan, mint a zsidóság megbízottjait választották meg. A mult parlamentben is szerepeltek zsidó képviselők, mint például dr. Weisz Sándor, aki a magyarpárt listáján került a parlamentbe. De Weisz Sándor épen úgy, mint a többi tavaly szerepelt parlamentár, Klüger szenátor, Straucher dr., Weisselberger és Mayer Ebner, parasztpárti programmal, illetve a nemzeti-parasztpárttal kötött egyezmény folytán kaptak mandátumot. A liberális kormány amikor választási egyezményt kötött a zsidókkal, hat helyet biztosított a zsidóság képviselőinek. E hat parlamenti képviselői állás közül az egyik volt Niemerover rabbi szenátori állása, ő mint a zsidó felekezet képviselője kapta szenátori méltóságát. És a hátralévő öt hely közül három illette a regáli zsidókat és kettő az erdélyieket. A három regáli parlamenti közül a legismertebb Ely Bercowitz, a híres bucaresti-i bankár, akit, mint a leggazdagabb román zsidót emlegetnek. A Lipscai-ucca sarkán van az a régi kis bankár üzlet, mely a megszámlálhatatlan milliókat hozta a Bercowitz-familiának. Rengeteg iparvállalat, nagykereskedés, földbirtok, bánya van e bank kezében, sőt a Nemzeti Bank részvényeinek egy tekintélyes pakettje is e zsidó bankár kezei között van. Három Bercowitz-fivér személyesen vezeti a bank ligyleit és az, aki kíváncsiságból felkeresi ezt a régi kis bankhelyiséget ott a lipscai-ucca sarkán, abban a kitüntetésben részesülhet, hogy a pult mögött a legfiatalabb Bercowitz a hatalmas vagyon harmadának tulajdonosa személyesen fogja megkérdezni, hogy: mivel szolgálhatok uram? Horia Carp, a harmadik zsidó szenátor újságíró, egyike azoknak, akik már jóval a háború előtt, amikor a zsidóknak még nem volt meg a polgáregyenjogsúlságuk, újságokban és röpiratokban küzdött a zsidók felszabadítása érdekében. Strada, Carol 187. szám alatt van a Curierul Israelit, a regáli zsidók hivatalos lapjának szerkesztősége, Horia Carp e lap szerkesztője. Ő képviseli az asszimilálódott zsidó típusát, amit már az is jelez, hogy a nevét már évekket ezelőtt román hangzású névre cserélte fel. Minden röpiratában kifejti, hogy a regáli zsidók elsősorban jó románok és az a tény, hogy a vallásuk különbözik, ez nem jelenti azt, hogy ne lehetnének épen olyan jó románok, mint azok, akiknek ortodox a vallásuk. Ugyanazt az írányt képviseli, mint a Budapesten megjelenő Egyenlőség című lap és annak szerkesztője Szabolcsi Lajos.

Fildermann mint az UER. elnöke került be a parlamentbe. Az ilfovi kerület liberális listáján szerepelt. Éveken keresztül állott Filderman a támadások pergőtüzében, azzal vádolták meg, hogy amikor két évvel ezelőtt Amerikában járt, nem egészen hazafiasan viselkedett. És Fildermann heteken keresztül közölte lapjában a különböző bizonyítékokat arra nézve, hogy Amerikában sem tett egyebet, mint itthon: a román érzést fejlesztette a román zsidókban. A két másik parlamenti is az ugynevezett asszimiláns zsidók közül került ki. És ugyanaz a helyzet az erdélyi liberális listán megválasztott zsidó képviselővel is.

Tehát nyolc képviselő van ma a zsidóságnak, nyolc olyan képviselő, akik egy esetleges vita alkalmával, hogy a zsidóság külön írt, külön kisebbséget alkot, kétségtelenül

mind a nyolcan határozott nem-mel fognak szavazni. Már pedig ez a kérdés rövidesen igen aktuális lesz. Tatarescu miniszter egyik legutóbbi nyilatkozatában már bejelentette, hogy Duca belügyminiszter most dolgozik azon a törvénytervezeten, melyet ősszel fog benyújtani és mely a romániai kisebbségek helyzetét óhajtja véglegesen rendezni. Tehát készül a nemzetiségi törvény és bizonyos az, hogy a parlamenti vita alkalmával mind a nyolc zsidó parlamenti vita alkalmával színe előtt is ki fogja jelenteni, hogy a romániai zsidók nem alkotnak külön kisebbséget, ők egyenjogú tagjai kívánnak lenni az államnak, melynek többi lakóitól csak vallásban különböznek.

Véres háborúság

egy aradi tüzeset miatt.

Egy aradi háztulajdonos vasvillával megszurta egyik haragosát.

(Arad, augusztus 16.) Tragikusan végződő verekedés volt tegnap Aradon, a Cetatea Vechi (Óvár)-téren. Cioban György háztulajdonos a verekedés hevében vasvillájával keresztüliszurta Milankovics Milan jobb kezét. A megszurtt embert súlyos sérülésével a mentők szállították a kórházba. A véres verekedésnek érdekes előzményei vannak. Cioban György Óvár-téri házában udvarában kigyuladt egy kazal széna, mire a tűzoltók megérkeztek, a kazal széna teljesen elhamvadt. Cioban György meg volt győződve, hogy a szénakazal régi haragosa, Milankovics Milan gyújtotta fel, aki ellen feljelentést is tett az aradi rendőrségen. Milankovics tegnap tudta meg, hogy Cioban őt gyújtogatással vádolja s ezért azonnal felkereste a háztulajdonost és kérdőre vonta a vádaskodás miatt. Ebből keletkezett a szóváltás, amelynek Milankovicsra nézve súlyos következménye lett, mert nincs kizárva, hogy a szurás egész életére nyomorékká tette jobb kezére.

Segélyezik

az aradmegyei jégkárosultakat.

Georgescu prefektus segélyakciója. — Bucuresti kiküldött Aradon. — Kétszázhetvenötmillió lej Aradmegye terméskára.

(Arad, aug. 16.) Megirtuk annak idején, hogy Georgescu János megyei prefektus utasítást adott, hogy a megyei jégkárosokról újabb listát készítsenek el, mivel tulzottnak találta az első kimutatást, amely szerint az elpusztult termésben 510 millió lej volt Aradmegye kára. Ma délelőttre elkészült a második jégkároskimutatás, amely szerint az emlékeztetés jégverés Aradmegye termésében 275 millió lej kárt okozott. A megye vezetősége eddig csupán egy millió lejt kapott a kormánytól, a megyei károsultak között szétosztandó gyorssegély céljaira és ezzel az összeggel most sorban keresi fel az egyes aradmegyei községeket, ahol azokat a lakosokat, akik legjobban rászorultak, gyorssegélyben részesíti. A károsultak pénzen kívül vetőmagot és búzát, vagy lisztet kapnak. Így a jövő hét folyamán három vagon búzát oszt szét a prefektus a hatmágyi járásban, azonkívül több községben még készpénzt osztanak ki a házak renoválására. Amennyiben a minisztériumból kapott pénz nem lesz elég, a megye a saját alapjaiból előlegezi a segélyek összegeit.

A jégkárosultak ügyében különben vasárnap Aradra érkezett a tűz- és jégkárosultak segélyezésére alakult egyesület bucaresti-i központi bizottságának egyik vezetőtagja, Stoinescu ezredes, aki dr. Lázár Agoston elispánnal Siria (Világos) községbe utazott ki, ahol meggyőződött arról, milyen nagy kárt okozott a jégverés. Az ezredes tegnap már visszautazott Bucurestibe és elutazása előtt azonban kijelentette, hogy rövidesen visszatér Aradmegyébe, ahol helyszíni szemlét tart az egyes járásokban a jégkár méreteire vonatkozólag és azután oda fog hatni, hogy az egyesület is, a kormánytól függetlenül, nagyobb segélyt utaljon ki az aradmegyei károsultaknak.

Kicserélik az erdélyi prefektusokat.

Nagyarányu változások az időszaki választások után.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a bucaresti-i egyetemi szenátorválasztáson nem állít fel jelöltet, ha azon Titulescu jelölteti magát. Abban az esetben azonban, ha a kormány mást jelöl, a nemzeti-parasztpárt jelöltje Cezar Partenie lesz. Ugyancsak elhatározta a pártvezetőség, hogy Romanmegyében sem állít fel jelöltet az időszaki választáson, ahol tudvaleg Buzdugan régens fia a jelölt, pártonkívüli programmal.

Az Adeverul szerint az időszaki választások után nagy változások lesznek az erdélyi prefektusok között. A lap információi szerint Bratianu Ionel miniszterelnök ez ügyben megbeszélést folytatott Duca belügyminiszterrel és elhatározták, hogy kicserélik Bihar-, Temes-, Cluj- és Marmarosmegyék prefektusait és e megyék élére közigazgatási vezérfelügyelőket állítanak. A hír megerősítésre szorul annál is inkább, mert Clujmegye élén most is közigazgatási vezérfelügyelő áll, Bihar megye élére pedig alig egy héttel ezelőtt nevezték ki új prefektust.

Elfogtak egy bélyeghamisítót Aradon

Egy aradi fiatalember nagy tömegekben hamisított okmánybélyegeket. — Az aradi állambiztonsági hivatal fogása. — A hamisító az aradi ügyészség fogházában.

(Arad, augusztus 16.) Szenzációs, több milliós okmánybélyeghamisítást leplezett le ma délelőtt az aradi állambiztonsági hivatal egyik tisztviselője. A pályaudvaron szolgálatot teljesítő sziguranca-komiszárnak ugyanis az erdélyi személyvonat utasai közül feltűnt egy gyanús viselkedő utas, aki egy nagyobb és egy kisebb bőrönddel igyekezett a kijárat felé. Nyomon követte, ami láthatólag erősen feszélyezte az illető fiatal embert, mert sürri tekintetét hátrafelé s amikor meggyőződött arról, hogy valóban követik, menekülni igyekezett. Hirtelen egy arra haladó kocsiba ugrott és a nagyobb kocsiforgalomban sikerült is eltűnnie a komiszár szemei elől. Néhány perccel később aztán telefonhoz hívták a rendőrtisztviselőt, akit utasítottak, hogy kísérje figyelemmel az erdélyi vonat utasait, mert állítólag ezzel a vonattal kell érkeznie egy Fried nevű aradi fiatalembernek, aki a Zsilvölgyében nagyobb rablást követett el és az ottani rendőrség megállapítása szerint Arad felé vette útját.

Az utasítás alapján a komiszár kocsin behajtatott a belvárosba és szerencséjére a Fehér Kereszt előtt ácsorgók között sikerült megpillantania az előbbi gyanús embert, akire pontosan ráillett az adott személyleírás. Nyomban odalépett hozzá és igazolásra szólította fel, majd — hogy az általános figyelmet elkerülje — odasugta neki, hogy feltűnés nélkül kövesse a szigurancára. Az idegen férfi előbb szabadkozni próbált, majd megszeppenve engedelmeskedett a komiszárnak. A szigurancán aztán felszólították, hogy nyissa ki bőröndjeit. Erre a felszólításra a fiatalember nagy zavarba jött, majd dadogva azzal védekezett, hogy ez nem áll módjában, mert a két bőrönd nem az övé, egy ismeretlen ember adta át neki megörzés végett az aradi pályaudvaron. A szigurancán azonban ekkor már sejtették, hogy a körözött Fried Lászlót fogták el s ezért ismételen erélyesen rászóltak, hogy nyissa ki a bőröndöket. Fried uira szabadkozni próbált, most már azonban beismerte, hogy valóban az övé az egyik bőrönd, a melyben a Zsilvölgyében vásárolt villanyfelszerelési tárgyakat hozta haza, de élénken tiltakozott az ellen, hogy a mintegy 30.000 lej értékű felszerelési tárgyakat lopta volna.

A kisebb bőrönd felnyitását végül is azzal tagadta meg Fried, hogy nincsen nála a kulcs s most már sirva könyörgött, higgyék el neki, hogy a kisebbik barnás kézibőrönd nem az övé. Beismerte, hogy a nagyobb bőröndben talált tárgyak egy általa a Zsilvölgyében elkövetett betörésből származnak, de a másik bőrönd tartalmáról semmit sem tud, azt egy ismeretlen férfi adta át neki azzal, hogy vigye a Fehér-ló-szállodába (?). Épen ez az erőszakolt aprólékosság keltett gyanút, annál is inkább, mert Fried aradi lévén, tudnia kellene, hogy Aradon nincsen Fehér-ló-szálló. Fried erre a

megjegyzésre is csökönyösen kitartott előbbi kijelentése mellett s ezért a szigurancán kénytelenek voltak feltörni a kezításkát. Ekkor aztán kitűnt, hogy Fried miért titkolta a bőrönd tartalmát.

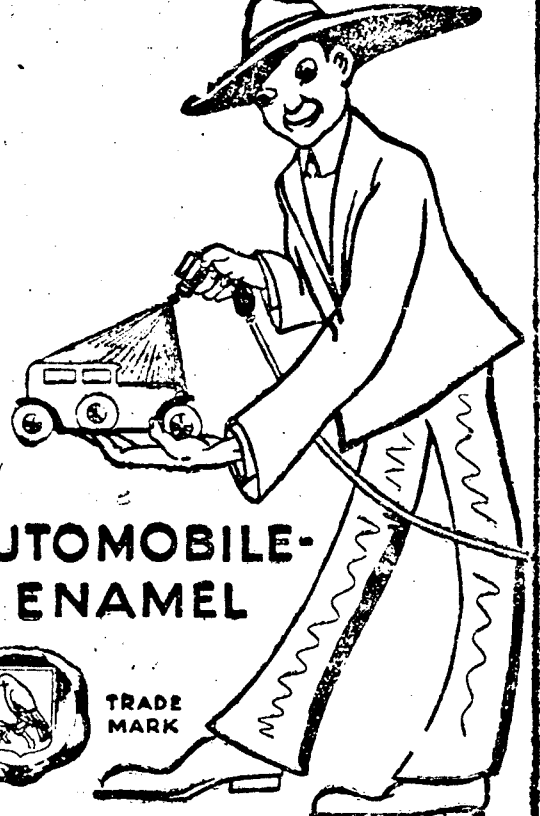
A rejtélyes bőröndben több ezer darab 10 lejes, halványzöld színű, meglehetősen ügyességgel hamisított okmánybélyeg volt belegyömöszölve. Amikor a bőrönd teteje felpattant, Fried kétségbeesésében rávetette magát a táskára, majd a következő pillanatban ájultan esett össze. Mikor magához tért, tetetett kíváncsisággal érdeklődött a bőrönd tartalma iránt, majd sópánkodni kezdett, hogy most mit fog szólni az a bizonyos idegen. Fried persze nem tudta, hogy amig eszméletén kívül volt, zsebében már megtalálták a bőrönd kulcsát és titkos feljegyzéseket tartalmazó zsebkönyvét, a mibe valószínűleg azoknak a címét jegyezte be, akiknek a hamisított bélyegekből eladott. Fried azonban ennek dacára, továbbra is kitartott kitalált meséje mellett s tagadta, hogy az okmánybélyegeket ő hamisította volna, vagy legalább is tudott volna a bőrönd érdekes tartalmáról.

Fried Lászlót kihallgatása után még a déli órákban átkísérték az aradi ügyészségre, majd onnan a vizsgálóbíróságra. Radu Pascu vizsgálóbíró előtt Fried visszavonta előbbi beismerését, hogy a villanyfelszerelési tárgyakat lopta volna és csökönyösen tagadta a bélyeghamisítást is. Ez az erőlködése azonban mit sem használt, mert a vizsgálóbíróság irattárában megtalálták Fried László által évekkal ezelőtt már egy izben elkövetett bélyeghamisításra vonatkozó bünygi iratokat. E szerint Fried László első izben már 1920-ban megkísérelte a bélyeghamisítást, akkor azonban bizonyítékok hiányában sikerült elkerülnie a büntetést. Érdekes, hogy első izben is az ucán akarták letartóztatni Friedet, akinek azonban akkor sikerült egerutat nyernie az öt üldöző rendőrszem elől és közben a nála volt nagyobb mennyiségű bélyeghamisítványokat a neolog zsidótemplom épületének egyik pinceablakán bedobhatta. Miután pedig ilyenformán pozitív bizonyíték nem volt ellene, a bélyeghamisítás vétsége miatt szabadlábra került, az eljárást azonban véglegesen nem szüntették meg ellene. A két dossziét most egybekapcsolta Radu Pascu vizsgálóbíró, aki lopás büntetése és bélyeghamisítás vétsége miatt letartóztatásba helyezte Fried Lászlót.

A hamisított okmánybélyegeket a vizsgálóbíró íróasztalán tekintette meg munkatársunk. A pontosan perforált, hajszálnyira egyező méretű oldalakra 50—50 bélyeg van nyomva, amit minden valószínűség szerint kis kéziszajton állítottak elő. Erre vall, hogy a meglepő hűséggel készült bélyegeken egyes részek, többnyire azonban az elhunyt király arcképe kissé elmosódott, máshol pedig feltűnően rovátkás. A színezés kitűnő, úgy, hogy

K RAYER'S SPRITZLACK

Cellaetern

AUTOMOBILE- ENAMEL

TRADE
MARK

Vezérképviselő Románia részére:
**Egyesült Lack- és
Festékáru Import
Társaság**
TIMISOARA,
Cetate, Str. Marasesti (Erzsébet-u) 9.

egyszeri, felületes megtekintés után egyáltalán nem lehet észrevenni, hogy a bélyegok csupán jólsikerült hamisítványok. A kis bőröndben összesen 12.617 darab hamisított 10 lejes okmánybélyeg volt, ami 126.170 lej értéknek felel meg, azonban több mint valószínű, hogy ez a mennyiség csak egy kevés része annak a hamisbélyeg-tömegnek, amit Fried készített. Radu Pascu vizsgálóbíró holnap kezdi meg a szenzációs bélyeghamisítás megismeretlen részleteinek megvizsgálását.

Művészet.

— A Nyugat augusztus 16-iki száma nagy érdekessége: a Barta Lajos: Magyar könyvgyarmatok című esseyje mellett, mely az utóállamokbeli magyarság vajdó irodalmi önállósodásának jelenségeit különös erővel szemlélteti. — Kassák Lajostól Önéletrajza utolsó fejezetén kívül Füst Milánról közöl sok kimondatlant először kimondó kritikai tanulmányt; — érdekes ismertetést Alexander Block orosz költő iró-erkölcsi követelményeiről Sinkó Ervintől; novellákat Krudy Gyulától, Sinkó Ervintől, Kepes Évától; verseket Gellért Oszkártól, Báryai Kornéltól, Szenes Erzsitől és Fenyő Lászlótól; továbbá néhány könyvismertetést és film-figyelőt. A szám ára 50 lej, negyedévi előfizetési díj 250 lej. Főbizományos: „Pallas” könyv- és lapterjesztő vállalat Cluj (Kolozsvár), Strada 1. Ratiu A. kapható minden könyvkereskedésben.

Naponta 2 előadás

a Marosparti
mozgószínházban.
Az előadások folytatólagonak és 9 és 10-kor kezdődnek.

Ma a „Válóperes nő”
VIVAN GIBSON-nal.

H I R E K.

A királyi család nyaralása. Constantinóból jelentik: Az udvarnagyi hivatal közlése szerint a királyi ház tagjai: Mihály király, Mária királyné, Elena és Ileana hercegnők, valamint Miklós herceg a napokban a Constanta mellett lévő Mamaia-ba érkeznek, ahol a nyár hátralévő részét fogják tölteni. Mária királyné gyermekeinek, Ileana hercegnének és Miklós hercegnek kíséretében már tegnap Balciaba is érkezett és ott, előreláthatólag pár napot fog tölteni, amíg a mamaiai királyi rezidenciát megfelelően átalakítják.

Buzdugan régens átutazott Aradon. N. Saveanu, a képviselőház elnöke ma éjszaka a Timisoara felé induló gyorsvonattal keresztül utazott Aradon. Éjszaka 23 óra 30 perckor ugyancsak keresztül utazott Aradon C. Buzdugan, a régens-tanács tagja, aki a királyi család egyik tagjával Párisba utazott. Az előkelő vendégek Aradon való keresztülutazásáról csak utólag értesültek a hatóságok, s ezért hivatalos fogadtatás egyáltalán nem volt.

A hódosbodrogi bucsun Comsa püspök pontifikálta a misét. Tegnap tartotta meg a görög keleti egyház a szokásos évi bucsut a bodrogi zárdában. A tulajdonképeni bucsu már szombaton megkezdődött, míg tegnap reggel 8 órakor nagymise volt a zárdában, amelyet dr. Comsa Gergey aradi püspök pontifikált fényes papi segédlettel. A mise alkalmával 9 archimandrita és 12 lelkész segédkezett a püspöknek. Az ünnepi misén körülbelül 10.000 ember vett részt a megyéből.

Cluj diákok tanulmányútja Olaszországban. Torinóból táviratozzák: Ma reggel érkeztek meg Torinóba a cluj (kolozsvári) kereskedelmi akadémia olaszországi tanulmányúton lévő hallgatói, akik a mai nap folyamán a Marzini és Rossi gyárakat tekintették meg és holnap utaznak tovább Carrara felé. A főiskolai hallgatókat Rossi gróf torinói román konzul kálauzoita, aki vendégei tisztelgésére ebédet is adott.

Nagybetegek a haláraitelt olasz anarchis-ták. A világ közvéleménye érdeklődéssel várja az újabb híreket Sacco és Vanzetti sorsáról, amelyben még egyelőre nem történt fordulat. A bostoni jelentések a két elítélt szomorú egészségi állapotáról számolnak be és könnyen lehetséges, hogy mire megérkezik számukra a világ által kivívott kegyelem, már semmitsem fognak vele érni, már késő lesz. A bostoni jelentések ugyanis elmondják, hogy Vanzettin a kezdődő elmebetegség tüneteit fedezték fel és így szükségessé vált az, hogy párnázott cellába zárják. A másik elítélt, Sacco már teljesen legyengült és tegnap, az éhség-sztrájk 33-ik napján kénytelen volt feladni az éhség-sztrájkot és tejet venni magához. Mindkét elítélt nagyon beteg. Boston uccám különben tegnap nagyarányu tüntetés volt, amelyen a tömeg Sacco és Vanzetti szabadonbocsátását követelte. A rendőrség gummibutokkal verte szét a tömeget. A newyorki jelentések szerint a szociálista párt végrehajtó bizottsága augusztus 23-ára, a mikorára a bíróság elhalasztotta a kivégzést, újabb tiltakozó sztrájkot rendelt el.

Felgyógyult Magyarország amerikai kö-vete. Budapestről jelentik: Gróf Széchenyi László amerikai magyar követ, akinek az autóbalesete miatt — mint részletesen megírtuk — a balszemét operálták ki, ma gyógyultan hagyta el a szanató-riumot. A követ biharmegyei birtokára utazott feleségével.

Eljegyzés. Havaletz Imre, a Lomási Erdőipar R. T. tisztviselőjének leányát, Nusit, eljegyezte Pricha László, az aradi vámposta vámolási és szállítási iroda főtisztviselője.

Autóbaleset Timisoarán (Temesvárott). Tegnap este fél tizenegy órakor súlyos autóbé-gázolás történt Timisoarán (Temesvárott) a Lloyd-kávéház előtt. Egy személyautó elütötte Schneider Mária 83 éves virágárusnőt, aki az elgázolás kö-vetkeztében kulcsfontosságú szívdobogószűkületet szenvedett. A mentők súlyos állapotban a Bega-szanatóriumba szállították. Megindult a vizsgálat a szerencsétlenség okának kiderítésére.

Öngyilkos magyar malomigazgató. Miskolcra jelentik: Balogh Sándor, a borsodmiskolci gőzmalom igazgatója 50 éves korában lakásának ablakfájára akasztotta fel magát. Az igazgató tet-tét mellőztetése miatt követte el; husz esztendő óta áll a cég szolgálatában és azóta nem lépet-ték elő.

Uj feljelentések Arad tanácsa ellen.

Miloteanu vezérfelügyelő ma folytatta a szombaton megkezdett vizsgá-latot. — Uj vádak hangzottak el ma a városi tanács ellen. — Angel István a vizsgálat megállapításával szemben védekező memorandumot készít.

(Arad, augusztus 16.) Két napos ünnepi szünet után ma reggel 9 órakor foly-tatódott a hivatalos vizsgálat az aradi város-házán. Miloteanu vezérfelügyelő ma elsősor-ban Berzovan János, a pénzügyi szolgálat fő-nökét hallgatta meg, akit a vásárolt két auto-busz árának kifizetésére vonatkozólag kérde-zett. A pénzügyi szolgálat főnöke megadta a felvilágosítást, amely szerint a 300.000 lejt, a két autobus árát a gépüzemek fizették ki, mi-után 500.000 lejig a városi gépüzemek önál-lóan díszponálhattak minden kiadás fölött, amíg persze az autonómiájuk érvényben volt. A vezérfelügyelő ezután Kaufmann Kamil gé-püzemigazgatót hívatta, aki megadta a kívánt felvilágosításokat a két autobus ügyében. Mi-loteanu vezérfelügyelő a mai délelőtti folya-mán a már ismert vádpontokat vette sorba, így főként Angel István dr. polgármester bu-curesti-i költségeit, a választási költségek ki-fizetését, a Sipos Mladin-féle gáji házvétel ügyét vizsgálta felül. Azután kiterjesztette a vizsgálatot a tanács által nemrégben megren-delt újabb három autobus kérdésében, majd a városi tanács legutóbbi ülésén elhatározott to-vábbi autóbusszállásra is. Ennek az ügynek a megvizsgálása során a város vezetői beha-tóan ismertették a vezérfelügyelővel a közle-keedés megoldásának sürgősségét, miután a kisvasut koncesszióját a közlekedésügyi mi-niszterium megvonta és így bármelyik nap meektörténhetik, hogy a kisvasutat egész egy-

szerűen leállítják.

A mai vizsgálat alatt igen érdekes ese-mény történt, amely ugye lehet, meghosszab-bitja a városi tanács elleni vizsgálat tartamát. A mai délelőtti folyamán ugyanis újabb fel-jelentést adtak be Miloteanu Misu vezérfel-ügyelőhöz a város vezetőségének működése ellen. A feljelentésben több ügyet sorolnak fel, amelyeknél — a feljelentés szerint — szabálytalanságok történtek volna és ezért a feljelentők kéri a vezérfelügyelőt, terjesz-sze ki a vizsgálatot ezekre az ügyekre is, a melyek között a Mos Ajun (Szől)-uccai beton-hid felállítása, a városi földek bérbeadása és még több más kérdés szerepel. Miloteanu ve-zérfelügyelő holnap reggel kezdi meg a vizs-gálatot az újabb feljelentés ügyében és így könnyen meglehet, hogy nem tudja holnap estére befejezni a vizsgálatot, mint ahogyan azt tervezte. Városi körökben nagy érdeklő-déssel várják a vizsgálat befejezését, amely után — mint értesülünk — Angel István dr. polgármester újabb memorandumban fejti ki a maga és a város vezetőségének védelmét a pótvizsgálat adataira vonatkozólag. Ma dél-után pedig megjelent Miloteanu vezérfelügye-lőnél Bugariu György, volt városgazda, aki egy újabb feljelentést adott be Aradváros ta-nácsa ellen. Ez a feljelentés is több vádat emel a város vezetősége ellen és Miloteanu vezér-felügyelő ezekre a pontokra is kiterjeszti a vizsgálatot.

Kiss Mariskát megoperálták. Az ara-diak dédelgetett kedvence, L. Kiss Mariska, az elmúlt vasárnap meglehetősen súlyos ope-ráción esett keresztül. Az oldalán támadt rosszindulatu daganatot kellett operatív be-avatkozással eltávolítani. Az operációt Pos-gay István dr. végezte el legteljesebb sikerrel, saját szanatóriumában. Kiss Mariska ma már jobban érzi magát.

Döntő fordulat Kinában. Sanghaiból je-entik: Csang Kai Sek hadserege döntő vereséget szenvedett és a tábornoknak 30 ezer katoná el-vesztése után menekülnie kellett. A tábornok ki-jelentette egy, a kínai nemzethez intézett kiáltvá-nyában, hogy minden tisztségéről lemond. A rész-letes jelentés szerint a döntő vereség abból szár-mazott, hogy alvezérei parancsa ellenére nem kezdték meg Fukau mellett a támadást az északi csapatok ellen. A kormány lemondott és egy ka-tonai bizottság intézi az ügyeket, négy miniszter segítségével, akik együttműködést próbálnak lét-rehozni a nankingi és hankai kormányok között. Maga Csang Kai Sek elhagyja Kínát és — hír szerint — Amerikába emigrál minisztereivel együtt.

Gellért Pál, az aradi színház karmestere hazaérkezett Aradra és zongora- s énekantitását ismét megkezdte. Kezdő és haladó növendékek je-lentkezhetnek lakásán: Str. Gheorghe Popa (Fer-dinánd-ucca) 10. szám alatt.

Végetért a budapesti vasassztrájk. Buda-pestről jelentik: A vas és fémmunkások sztrájkja ügyében tegnap váratlanul kedvező fordulat állt be. A munkásság arra a hírre, hogy Vass József népjóléti miniszter veszi személyesen a kezébe a tárgyalások vezetését, elhatározta, hogy ma reg-gelre rendszeren munkába áll, míg a tárgyalások befejezését nem nyernek. A munkások ma reggel rendszeren jelentkeztek is munkára és az Egyesült Izzónál is megindult a munka. A miniszter kije-lentette, hogy kölcsönös jóakarattal eredményre fognak vezetni a tárgyalások.

Filharmonikusok és zenekedvelők közgyü-lése. Az aradi Filharmonikusok Egyesülete tegnap tartotta ezévi közgyűlését Scherchag Ernő elnök-letével. A közgyűlésen a szokásos jelentéseket ad-ták elő. Ugyancsak tegnap tartotta ezévi közgyü-lését az Aradi Zenekedvelők Egyesülete is báró Neuman Dániel elnöke mellett. A szokásos refe-rádék után a közgyűlés elhatározta, hogy az ál-tala fenntartott aradi Zeneiskolában az ezévi be-íratásokat szeptember 1—4 tartja meg a délutáni órákban a tavalyi tandíjak mellett. Mindkét köz-gyűlésen a háromévenkénti tisztújítás ezidén nem vált esedékessé.

Windischgraetz herceg újabb betegsza-hadságot kapott. Budapestről jelentik: Az ügyész-ség ma engedélyt adott Windischgraetz herceg-nek arra, hogy gyógykezelésére céljából a Lu-kácsfürdőbe szállíttassa magát és ott lakjon, míg a kezelés véget nem ér.

Öngyilkos timisoarai (temesvári) diák. Megrendítő öngyilkosságot követett el Timisoarán (Temesvárott) Koch András, a temesvári ipari és művészeti szakiskola tizennégyéves növendéke. A tanuló nyári szabadságidejét sógoránál, Hubert Mátyás Erzsébetváros, Püspök-ut 21. szám alatt lakó mennőknél töltötte. Tegnap délelőtti a mér-nök eltávozott hazulról, felesége pedig a konyhá-ban tartózkodott. A diák eddig még ki nem derít-tett okból ebben az időtáiban határozta el magát végzetes tettének elkövetésére. Észrevétlenül fello-pódzott a padlásra, ahol az egyik gerendára fel-akasztotta magát. A tett felfedezése után azonnal értesítették a mentőket, akik, mire kivonultak az öngyilkosság színhelyére, már csak a beállott ha-lált konstatálhatták. Majd értesítették az erzsébet-városi rendőrséget is, ahonnan Alexi Virgil rend-őrfőnök és Bánffy dr. kerületi tiszti orvos száll-tak ki a helyszínre a vizsgálat megejtése végett. — Miután megállapították az öngyilkosság körülményeit, kiadták a temetési engedélyt. Az öngyil-kos semmiféle írást nem hagyott hátra és így nem lehet tudni, milyen ok kényszerítette tettének el-követésére.

Az Acsev.-nyugdíjasok figyelmébe. Az aradi nyugdíjas-egyesület közli az Acsev.-nyugdij-asokkal, hogy e hó 17-én, délután 3 órakor az Acsev.-palota II. emeletén fizetik a nyugdíj-előle-gyet ugyanolyan összegben, mint a múlt hónap-ban. Az egyesület nevében Went ügyv. elnök.

Apolloban ma, szurdán utoljára
Kettős műsor!
Párbaj a pusztán
 vagy a szerelem korbácsa.
BLASCO IBANEZ regénye 10 felvonásban.
Egy eddig még nem látott korbács párbajjal.
Ezt megelőzi:
Ideális férfi. Amerikai kalandor film 5 felvonásban
Az el. 5, 7 és 10-kor kezdődnek. Mérsékelt helyárak.

— Elveszett egy börpénztárca Stefan Müller névre szóló iratokkal. Megtaláló a pénzt megtart-hatja, s még külön jutalomban részesül, ha az iratokat beszolgáltatja Győrffy „Muzs” irodájába.

— Gyógyul az öngyilkos aradi mérnök. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában hírt adunk arról a tragikus öngyilkosságról, amely Aradon a Str. Bucur (Eötvös) utcán történt szombaton éjjel. Klein József mérnök, aki gyorsan ölé méreggel akarta magát elpusztítani, ma már jobban van; a gyorsan alkalmazott gyomormosás és orvos segítség előreláthatólag visszaadja őt az életnek. — Itt említjük meg, hogy Klein mérnök nem képviselője a „Berlet” autógyárnak, amelynek aradi megbizotta a Román-Magyar Export és Import Szindikátus nevű aradi cég.

— Hangverseny és táncest Alvácán. Nagyszabású hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendezett Vata de Jos (Alvaca) fürdőhelyen Almai Laci közkedvelt aradi cigányprimás és zenekara e hó 14-én este a kurszalun termeiben, amelyen nemcsak a kies fekvésű fürdőhely összes vendége, de még a környékbeli intelligencia is nagyszámban vettek részt. Pompás tűzijátékban, szerpentin- és konfetticsatában gyönyörködhetek a megleltek. Vakító fényárban uszott a fürdőtelep parkja s a kedvező, szép időjárás jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a meglelnt vendégek igazán jól érezhessék magukat a mulatságon. Az est kiemelkedő pontja az aradiak közkedvelt Puci Pistájának tárogató-szólója volt. A hangverseny után a késő reggeli órákig tartó tánc volt. Az estélyen az alábbi hölgyek vettek részt: **U r a s s z o n y o k:** dr. Robu Veturia, Crisovan Ioan csendőrszázadosné, Josan Péterné, dr. Cotioiu Romulusné (Arad), özv. Lázáné, László Jánosné. Popovicu Péterné, Goldstein Vilmosné (Brád), Gál Dezsóné, Dukesz Gézané (Santana), Pásztor Jenóné (Brád), Öváry Ferencné, Szántó Gyuláné, Salamon Bernátné (B.-Cris), Popovicu Axenténé, Roth Antalné (Arad), Borkóvny Károlyné (Arad), Kövess Miksáné (Honcót), Hirsch Izsóné (Arad), Berkovits Albertné, Grosz Edéné, dr. Grosz Andorné (Oradea), Berkovits Izidorné, Réthy Lipótné (Gyula), Hacker Lászlóné (Arad), Honorits Lászlóné (Krivádia), Polgár Lászlóné, Tóth Kálmánné (Ineu), Tóth Jánosné, Micula Ádámné, Dimitrovits Gusztávné (Oradea), Trippa Györgyné, dr. Vecsera Emilné (B.-Cris), dr. Pánczél Gézané (B.-Cris), Schön Zsigmondné (Timisoara), Madár Lászlóné, Sándor Zsigmondné, Prinz Viktorné (Arad), Hermann Viktorné (Abrud), Oszlár Károlyné (Timisoara), Hajós Gézané (Arad), Nemess Aladárné (Arad), Szabó Sándorné (Arad). **L é a n y o k:** Fóthy Ilus (B.-Cris), Palotás Irénke (Opatita), Donáth Lenkuci, Salamon Ilonka (B.-Cris), Roman Elena (Bucuresti), Salamon Böske és Nusl (B.-Cris), Popovicu Gratiana, Zaránd Ella (Arad), Kolrusz Juliska (Timisoara), Czako Etel és Margit, Müller Aranka (Timisoara), Balogh Etelka, Hacker Lili (Arad), Berkovits Magduska, Honorits Mici (Krivádia), Mikula Juliska, Lázár Ilona (Abrud), Ezan Lucretia (B.-Cris), Ezan Aurelia (Baiesti), Zoe Gheorghescu (Bucuresti), Mara Nelly (Arad), Sándor Olga (Arad), Elvira Cioara (Curtici), Stefania Tuhut (Curtici), Cornelia Vatián (Curtici), Lepa Aurora (Arad).

— H. Sziklay Gizi táncitanárnő, tánciskoláját kezdők és haladók részére szeptember hó 1-én a Strada Cercetasilor 7., (Szent Pál-ucsa) tánctermében megkezdte. Külön gyermek (baba)-kollonok, 4 éves kortól kezdve. Magánórák megbeszélések szerint. Kollonokban tanítva lesznek a legújabb modern táncok: Bananas-Slid, Heerbic-Jeebics, New-Blues, New-Black bottom, Charleston 1927. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás lakásán, Strada Cercetasilor 7.

— Praktikus ujtás az autók, butorok stb. fenyezése terén. Az Egyesült Lakk és Festékáru Import Társaság timisoarai (temesvári) cég elismerésre méltó agilitással elsőnek kezdte meg Romániában az autó-spritz-lakk forgalombahozatalát. Ezen cikk külföldön már rendkívül kedvezően bevált, a szakmában igen nagy jelentőséggel bír. Használata folytán az autók és butorok fényezési költsége lényegesen redukálódik, másik előnye pedig tartóssága és ellenálló képessége az eddigi eljárásokkal szemben jóval nagyobb és a fényezés maga pedig egyötöd résznyi időt vesz igénybe, mint az eddigi eljárás. Az Egyesült Lakk és Festékáru Import Társaság ezen spritz-lakkot „Kraye Cellactern” név alatt állítja elő. Temesvárott már néhány autó ezzel a spritz-lakkal fényezve van forgalomban. Az eljárás bemutatá-

Szeptemberben adják ki a színházi koncessziókat

A cluji román nemzeti színház hetenként egyszer Aradon játszik. Novemberben nyílik meg Bánffy Miklós művész-színháza. — A cluji állami színházak új igazgatójának érdekes nyilatkozata.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Eftimis Victor, a cluji (kolozsvári) állami színházak igazgatója, ma fogadta tudósítónkat akinek az alábbi érdekes nyilatkozatot adta művészeti programjáról:

— A cluji (kolozsvári) Nemzeti Színházát október elején nyitjuk meg és kettősított társulattal fogunk játszani. A társulat egyik fele felváltva játszik Clujon (Kolozsváron) és Erdély többi városaiban. Hétfőn Oradeán (Nagyváradon), kedden Aradon, szerdán Timisoarán (Temesváron), csütörtökön Lugojon, pénteken Alba-Iulian, szombaton Fogarason és vasárnap Brasovban fog játszani a Nemzeti Színház együttese, amelynek különvonatot bocsátunk rendelkezésére, úgy, hogy a társulat a vonaton fog lakni és étkezni. Szombaton és vasárnap délután, valamint este a cluji Opera az oradeai színházban fog játszani.

A magyar színházak koncesszióit szeptemberben fogjuk kiadni és csak akkor döntjük el végleg a kerületek beosztását is. Az a célom, hogy rendet és összhangot teremtsünk, mert az eddigi rendszer tarthatatlannak bizo-

nyult. A magyar társulatok között előnyös helyzetet fog elfoglalni az Erdélyi Szépművészeti Művész-színháza. Bánffy Miklós grófnak tegnap megbeszélést folytattam és közöltem vele, hogy a miniszter ur készséggel megengedi a színház működését, amely magas színvonalat fog jelenteni és amelynek csak örvendhetünk. Tudtommal ez a Művész-színház csak novemberben nyílik meg, de máris a legkifutóbb erdélyi művészek közreműködését sikerült megnyernie.

Ami a kultúrkeresletet illeti, előadjuk „Az ember tragédia”-ját és még egy modern magyar darabot. A román darabok magyarra való fordításáról ezentul mi gondoskodunk és mi fizetjük ki a szerzők és fordítók tanácsát. A magyar színházgatóknak, ha román, vagy klasszikus darabot játszanak, készséggel kölcsönözzük az állami színházak ruháit és díszleteit. Pontosan meg fogjuk állapítani az egész évadban előre, hogy melyik városban, milyen társulat fog játszani. A gyenge nivón álló társulatok erdélyi turnéit nem fogjuk megengedni.

Az aradi személyvonat elgázolt egy teherkocsit

Tragikus szerencsétlenség Németség mellett. — Halál a le nem éreztett sorompó miatt. — A bűnös pályaoírt az aradi ügyészségre szállították.

(Arad, augusztus 16.) Megrendítő halálos katasztrófa történt tegnap este Németség község állomása közelében. Az Aradról induló timisoarai személyvonat elütött egy árukkal megrakott teherszállító kocsit, amelynek kocsisa nyomban szörnyet halt. A vonat a lovakat is elgázolta. A katasztrófa a timisoarai Unió fuvarozási vállalat egyik kocsijával történt. A vállalat ügyfeleinek megbízásából két kocsiromomány árut indított kora délután Arad felé. A kocsi est 6 órában — fél kilenc tájban — jutottak Németségig s a község állomása után néhány kilométerrel az országut keresztezi a vasuti vágányokat. A keresztezésnél természetesen sorompó van, amelyet a pályaoírtnek a vonat közeledésekor le kell engedni. Bauer Sebestyén pályaoírt tegnap este elfelejtett eleget tenni kötelezettségének, ez okozta a tragédiát. Az első teherszállító kocsit szerencsésen át is jutott a vágányokon és a kocsis a pályát környező fák miatt akkor vette csak észre, hogy a személyvonat közeledik. Rémiúltén figyelmeztette az utána hajtó másik kocsit, Batori Istvánt, azonban már késő volt, mert a lovak pont a sinekre jutottak. Ekkor már a kocsis is észrevette a veszélyt, ostromozni kezdte a lovakat, hogy átjusson a sineken, azonban minden fáradozása hiábavalónak bizonyult, mert a vonat már oly közel volt, hogy szó sem lehetett a menekülésről. A következő pillanatban megtörtént a borzalmas szerencsétlenség. A vonat mozdonyja elkapta a lovakat és a kocsit és közel

sára a vállalat speciálisan képzett külföldi szakembereit bármikor készségesen rendelkezésre bocsátja.

Rádió-műsor.

Szerda, augusztus 17. Wien—Grác, 16.15. Szóalkotató zene, Strauss, Csajkovszky, Deibes és Körner műveiből. 21.05. Hangverseny Olga Bauer-Pilecka operanékesnő és a Gottesmann-kvartett közreműködésével, utána könnyű tánczene. — Stuttgart, 20. Hangverseny, Strauss, Beethoven, Lehár, Bizet műveiből utána sváb est. — Róma, 21. Szimfonikus hangverseny, Verdi, Mozart, Rossini, Wagner és Liszt műveiből (Magyar rapszodák). — Pozsony, 17.15. Mosy Károly cigányzenekarának hangversenye. 19.15. Operetteátvitel Brünnből. 22.20. Átvitel Prágából. — Nápoly, 21. Zenekari hangverseny. — Milano, 21. Gounod: Faust operaelőadás. 23. Jazz-band. — Leipzig, 20.15. Énekhangverseny. Schubert. 21.15. Népszerű hangverseny Mendelsohn, Bizet, Schumann műveiből. — Boroszló, 20.15. A kettős öngyilkosság c. parasztbuzát. — Ber-

száz méterre magávalhurcolta. Batori István, akinek annyira ideje sem volt, hogy a kocsirol leugorjon, szintén a kerekek alá került. Körülbelül százméternyire vonszolta a mozdony az elütött kocsit s mikor a vonat megállt és a megrémült utasok a helyszínre futottak, Batori István és a két 16 éves teteme bortitotta a sineket. A teherkocsi pozdoriájá zuzódott s a bennelevő különböző kereskedelmi áruk kivétel nélkül hasznavehetetlenné váltak.

A szerencsétlenség után, miután a pályát a roncsoktól megtisztították, a vonat tovább folytatta útját. Majd értesítették rendőrséget, az aradi ügyészséget, az aradi ügyészséget és a timisoarai céget a szerencsétlenség megtörténtéről.

Tegnap hatósági bizottság szült ki a helyszínrre, ahol a vizsgálatot lefolytatták. Megállapítást nyert, hogy a súlyos karambol a vasuti ór mulasztásából történt, mert dacára annak, hogy jelzést kapott a vonat érkezéséről, nem teljesítette kötelességét s a sorompót nem zárta le. A gondatlan vasuti órt, Bauer Sebestyént nyomban letartóztatták s ma az aradi ügyészségre szállították, ahol a vizsgálóbíró további letartóztatásba helyezte. A szerencsétlenség által az Unió-céget százezer lej károsodás érte. A vasuti szerencsétlenség halálos áldozatát, Batori István huszonhétéves kocsit, akinek megrendítő halálát felesége és két gyermeke siratja, tegnap temették el Timisoarán.

Ma, 20.30. Fuvóhangverseny. 22.30. Olaf W. Grundwalzen és Romana Hambrigg dalestje. — Budapest, 9.30. 12. 15. Hírek, közgazdaság. 16. Magyar kultura remekéből ad elő Kabos Győző szimfonikus. 17. Tóli Árpád és cigányzenekarának hangversenye. 19. A margitszigeti szimfonikus zenekar hangversenye. Unger Ernő karnagy vezényletével, 20.30. Műsoros est, közreműködők: Mészáros Kátó, Madány Antal, Teleki Sándor, zongorán kísér Polgár Tibor. 22. Tóli Árpád cigányzenekarának hangversenye.

Urániában ma, szerdán utoljára

Kettős műsor!

!! Első szerelem. !!

Dráma 6 felvonásban és

!! Vörös macska. !!

Kalander film 5 felvonásban.

Az el. 5, 7 és 1/10-kor kezdődnek. Mérsékelt helyárak

Erzsébet Mozgó

Ma délután 7 és este 10 órakor

IBOLYAFALÓ

A hasonló mű kiváló operette nyomán. A legutóbbi idők legszenzációsabb vígjáték-száma.

Főszerep: Harry Liedtke, LH Dagover és Verebes Ernő

Jön! „DAGFIN” a legcélrabbabb filmromán Jön!

Szép idő esetén az esti előadások a kerthelyiségben.

Maros-ünnep Aradon.

Evezős és uszóverseny, csónakkeresztelés, vízi bajnokság, bankett voltak az ünnepélyen.

(Arad, augusztus 16.) Nagy és előkelő közönség részvételével rendezte meg az aradi Hellas Sport-Klub „Stampa Béla emlékvversenyét”, valamint versenyhajóinak felszentelési ünnepségét, amelynek keretében nagyszerű vízi sportszámokat illesztett be a kitűnő rendezőgárdá. Este pedig pompás hangulatu bankett zárta be az ünnepséget, melyről az alábbi részletes tudósításunkban számolunk be:

Az ünnepség három részből állott. Az első rész a vízverseny volt és ennek keretében ünnepelték Stampa Béla emlékét. A Stampa Béla emlékvverseny eredményei a következők: 2000 m. párevezősverseny, laposfenekű hajóval: 1. Jankovits—Weichelt, korm. Neuländer. 2. Eich—Azary II. korm. dr. Gárdos. 3. Krausz—Roth, korm. Mandl I. — 1000 m. uszóverseny: 1. Bergesz, 2. Köteles, 3. Podránszky. — 2000 méteres távuszóverseny: 1. Kirschner, 2. Szabó, 3. Löwy. Ezután következett az uszó-futó vegyesstaféta, amit ez alkalommal rendeztek első ízben Romániában. A német rendszerű verseny 100 méteres uszó és 200 m. sikifutó staféta-versenyből állott. 1. Hirschmann—Schmidt, Hellas, 2. Bányász—Tóth, Gloria, 3. Mandl—Tóth, Hellas. A nagy versenyszámok között rendezte meg a Hellas házi uszóversenyét, amelynek eredményei 100 méteres hölgyuszás: 1. Mandl Rózsi, 2. Burger Mancsi, 3. Lévy Ancy. 100 méteres melluszás: 1. Engel Jenő, 2. Kirschner Richárd, 3. Mandl Árpád. 100 méteres gyorsuszás: 1. Mandl Árpád, 2. Mandl Béla, 3. Eich Sándor. 100 méteres hátuszás: 1. Piláth Antal, 2. Krausz Andor, 3. Mandl Árpád.

Babescu Victor egyesületi elnök beszéde után kezdődött a csónakkeresztelési ünnepély. A Hellas palánkos verseny-négyesét Babescu Victorné keresztelte el Lucy névre. Az új versenydublót, amely az idei bajnokságot megnyerte, Fülöpp Béláné, az ügyv. elnök neje keresztelte el Ilma névre. A race (sima fenekű) versenyskiffet az egyesület volt ügyvezető elnökéről, Juhász Attiláról Attila névre keresztelte el Weith Ernőné. A palánkos versenyskiffet Neuländer Endréné keresztelte el Mimi névre. A versenyhajók után a magánregetta hajók keresztelése következett. Gárdos Oszkár dr. hajóját Myra névre Gabos Sándorné, Hacker Ernő hajóját Rozi névre Mandl Rozika, Jankovits Péter hajóját Terka névre Gulyásné-Azary Terka, dr. Eckstein Béla hajóját Baba névre Vajda Baba, dr. Biksz Mór hajóját Fecske névre Mattuschik Klárika, Czukor L. József hajóját Csuroska névre Czukor Józsefné keresztelte el. A közönség szórakoztatására az ügyes rendezőség különféle humoros vízijátékokat mutatott be. Rendkívül érdekes volt a vízi bajnokság, amelynek győztesei: 1. Mandl Béla, 2. Jankovits Péter, 3. Pongrácz József. A kacsafogás győztesei: Hirschmann Károly, dr. Gárdos Oszkár, Mester János és dr. Biksz Mór. A vidám víziünnepély során kacagató vízikabarét rendezett Schillinger Andor mérnök, a Hellas uszószakosztályának vezetője, amelyben Hirschmann Károly és Kirschner Richárd szerepeltek általános tetszés mellett.

Az anyagilag és erkölcsileg kitűnően sikerült víziünnepélyt 200 terítékes bankett fejezte be, amely a legkitűnőbb hangulatban a hajnali órákig tartott. A Hellas-klub házizenekara szolgáltatta a szórakoztatást és a tánczenét. Babescu Victor elnök hatalmas felkészüléssel és tette mondott a Hellas-klubba, megemlékezett Stampa Béláról, a szabadevezés aradi utörőjéről. Az estélyen megjelent hölgyek név-

sorát a rendezőség a következőkben bocsátotta rendelkezésünkre: Urasszonyok és urleányok: Babescu Victorné, Fülöpp Béláné, Dörner Jánosné, Neuländer Endréné, Hamauer Istvánné, Weit Ernőné, Zimet Arthurné, dr. Antal Györgyné, Tancos Arnoldné, dr. Schul Arminné, Schillinger Andorné, Barra Ernőné, Szücs Pálné (Budapest), Révészné, Tordayné, Gulyás Imréné, Holló Frigyesné, Glassmanné, Neumann Miksáné, Faragóné, Györgyössy Ödönné, Bodnár Zoltánné, dr. Höflich Béláné, Walderné, Azary Áronné, Vadász Ernőné, Filadelfi Adolfné, dr. Farkas Sándorné, dr. Zettel Lajosné, Bartosné, Weisz Bódogné, Pa-

lásthy Istvánné, Issekutzné, Nussbaum Istvánné, Zádorné, Erdős Istvánné, Oppenheimerné, dr. Kilényi Zoltánné, dr. Nacov Katalin, Révész Lily, Pick Annus, Jankovits Ica, Demian Erzsike, Kinöses Erzsébet, Burger Mancsi, Burger Nusi, Bodnár Klári, Mattuschik Klári, Mattuschik Lenke, Vértes Janka, Varga Böske, Torday Baba, Oppenheimer Loncy, Reisz Ancy, Bartos Rózsi, Vajda Baba, Molnár Ihus, Mandl Rózsi, Simea Livia, Ungár Boriska, Krausz Böske, Palásthy Manczy, Szilágyi Nusi, Kohn Mária, Schön Margit, Gáspár Magda, (Budapest), Lustig Gita, Zety Annus és még igen sokan.

Nagyarányu bankcsalás Focsaniban.

A bank vezetői másfélmillió lej kamatot sikkasztottak el.

(Az Aradi Közlöny hucuresti-tudósítójának távirata). Néhány nappal ezelőtt szenzációs sikkasztásnak jöttek nyomára az egyik focsani pénzügyintézetnél. Egy váratlan felügyelőbizottsági rovincsolás során rájöttek, hogy az Unionea iparbank több vezető tisztviselője és három igazgatósági tagja a bank kárára összesen másfélmillió lej sikkasztást követett el, úgy, hogy összejátszva, a kölcsönösszegek után járó kamat-

összegeket csak részben számolták el s a különbözetet maguknak tartották meg. A sikkasztás váratlan felfedezése nagy botrányt keltett s az igazgatóság többi tagjai, hogy a vizsgálónak szabad folyást engedjenek, egyöntetűen lemondtak. — A bank vezérigazgatója, akiről azt tudták, hogy távol állott a történetektől, tegnapi nyomtalanul eltűnt a városból. A nagyarányu bankcsalás ügyében az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Aradi urileányka a gyermekbiróság előtt.

Kifosztotta szülei lakását. — Az apa nem akar tudni bűnös gyermekéről. A bíróság dorgálásra ítélte a megtévedt kisleányt.

(Arad, augusztus 16.) Napokkal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy egy ismert aradi pedagógus 14 éves lenyákja, szülei távollétében szinte teljesen kifosztotta azok lakását. A megtévedt gyermek felett ma ítékezett az aradi törvényszék kiskoru bíróságának tanácsa, Antonini táblabíró elnöklésével. A meglepően kifejlődött, intelligens leányka a bíróság előtt rendkívül érdekes, sőt megdöbbentő részleteket mondott el családjá életéből és gyermekeszeivel azzal igyekezett indokoltá tenni bűnét, hogy apja, de főleg mostohaanyja rossz bánásmódja kényszerítette őt a lopásra. Könnyes szemekkel mondta el, hogy amióta apja mostohát hozott a házhoz, senki egy jó szóval sem volt hozzá. Mostohája ütötte-verte, tiszta ruhát hétszámra sem kapott s amikor a szomszédok megszölkáltak emiatt, ismét csak ő huzta a rövidebbet, mert apja és mostohája akkor aztán azért verték meg, mert „szégyent hozott rájuk.” Különösen türethetlenné vált az élete, amióta mostohatestvére megszületett. Neki kellett dajkálnia a kisgyermeket, de ezért is több verést kapott, mint táplálékot. Legutóbb — mint vallotta — a kis gyermek véletlenül elesett és megütötte magát. A szülők ezt is az ő gondatlanságának tudták be s ezért apja — a pedagógus — úgy megverte,

hogy napokig feküdt a verés következtében betegen. Miután helyzete az utóbbi időben már elviselhetetlen volt, úgy gondolta, hogy megszökik hazulról. Az alkalom nem sokáig váratott magára s amikor szülei eltávoztak hazulról, feltörte a szekrényeket, ahonnan a saját ruháin kívül még pénzt, értéktárgyakat és ruhaheműket is kivett és elmenekült otthonról. A kisleány megdöbbentő vallomásával szemben az apa — a ma megtartott tárgyaláson — tagadta a kisleány állításait, sőt újabb bizonyítékokat produkált, hogy a gyermekleány szülei kifosztásán kívül már előzőleg is többrendbeli bűncselekményt követett el. A tanak kihallgatása után a bíróság végül is úgy döntött, hogy a feniforgó enyhítő körülményekre való tekintettel csak megdorgálásra ítélte a gyermeket, akinek ügyét — miután apja határozottan kijelentette, hogy nem akar többet tudni gyermekéről — a bíróság az árvaszékhez tette át, ahol dönteni fognak a szerencsétlen kiskoru leány további sorsa felől. Nincs kizárva, hogy az árvaszék továbbra is meghagyja a gyermeket Elena Popescu aradi hivatalnoknőnél, aki a leánykát saját jószántából magához vette, amikor a lopás után apja a rendőrséggel a törvényszékre szállította át.

Éjszakai támadás

egy aradi szállodában.

Volt állambiztonsági tisztviselők párviadala. — Feljelentés az aradi ügyészségen.

(Arad, augusztus 16.) Izgalmas kalandja volt az elmúlt éjszaka Popa Constantin volt sziguranca komiszárnak az aradi Fehér Kereszt-szálloda egyik szobájában. Popa tegnap éjszaka egy óra felé a Városi-kávéházban tartózkodott, amikor egyszerre csak megjelent a kávéházban Teodorescu György volt sziguranca tisztviselő, aki jelenleg, mint hírlapíró szerepel Aradon, anélkül, hogy azonban ebbeli működéséről valaki is tudna s Popát felhívta szállodai szobájába azzal, hogy sürgősen beszélni kíván vele. Popa gyanútlanul ment fel a szobába, ahol aztán legnagyobb meglepetésére M. N.-t, egy Aradon jól ismert hölgyet találta. Teodorescu ekkor azzal a követeléssel lépett Popa elé, hogy mondjon el mindent, amit a hölgy multjáról tud, miután már egyizben amugy is elítélőleg nyilatkozott róla. A kérdőre vont volt sziguranca tisztviselő azonban kijelentette, hogy erre sem a hely, sem az idő nem megfelelő, ellenben, ha bővebb felvilágosítást óhajt, jöjjön le vele a kávéházba és ott megadja a kért adatokat. Teodorescu azonban ragaszkodott követeléséhez, majd amikor Popa végül is eleget tett a kívánságnak s megadta a kért felvilágosi-

tásokat, Teodorescu kijelentette, hogy a hölgy neki menyasszonya és a sértő kijelentések miatt elégtételt vesz Popától. Először bottal, majd késsel támadt Teodorescu a volt kollégájának, aki azonban nem akart éjszaka a szállodában botrányt provokálni, megfékezte a dühöngő embert és nyomban eltávozott a szobából. Popa Constantin az éjszakai támadás ügyében ma az aradi ügyészségen megtette a feljelentést Teodorescu ellen, aki ellen megindult az eljárás. Érdekes, hogy ez nem az első hasonló ügye a volt komiszárnak, miután eddig négy esetben folyik ellene eljárás, mert inzultált és megvert embereket.

Apolloban csütörtöktől

szenzációs premier
LILY DAMITA és
WERNER KRAUSSAL
NEM SZABADA

SZERELMEL JÁTSZANI.

— Vérestre vert aradi házaspár. Véres verekezés volt tegnap este Aradon az állomás közelében. Morar György, Lingurar Ilés és Dan György megtámadták Firneis János aradi borbélymestert és feleségét, akiket addig ütöttek, amíg eszméletlenül kerültek el a földön. Mindkettőjüket beszállították a közkórházba. A támadók ellen megindult a szigorú eljárás.

KÖZGAZDASÁG.

Csütörtökön alakul meg az országos szeszszindikátus.

Bucurestiben lesz az alakuló közgyűlés.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) Néhány napal ezelőtt részletesen leközöltük az új bortörvényt, amelynek egyik legfontosabb rendelkezése az, hogy kényszer-szindikátusba kényszerítse az ország szeszgyárait. A szindikátus alapítási tervét a szeszgyárosok már benyújtották a kormányhoz, ugyanekkor egymás között megindították a tárgyalásokat a kontingens felosztására, amelyre vonatkozólag a gyárosok öt csoportban küzdenek érdekeik megvédéséért. Ez az öt csoport a következő: 1. A nagyipari szeszgyárak. 2. A kisebb ipari szeszgyárak. 3. A Roxin-féle érmelléki mező-

gazdaságiszeszgyárak. 4. A kolozsvári szeszgyárak. 5. A székelyföldi szeszgyárak.

Értesülésünk szerint az egyes csoportok közötti tárgyalások barátságos mederben folynak és a kitűzött közgyűlés sima lefolyása várható. Az alakuló közgyűlést augusztus 18-ára tűzték ki Bucurestibe. Minthogy a szindikátus megalapításának jogi és gazdasági előkészítő munkái a legapróbb részletekig ki vannak dolgozva, a 18-iki közgyűlésen ki fogják mondani a szindikátus megalakulását, megválasztják a vezetőséget, úgy, hogy a szindikátus ősszel már meg is kezd működését.

Zürichben 3.21.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 16.)
 Kifizetések: Berlin 38.90, Amsterdam 65.60, Newyork 163.25, London 795, Páris 6.41, Milánó 8.95, Prága 4.85, Budapest 28.50, Zágráb 2.88, Bécs 23.05, Zürich 31.50. — Ártu: Márka 39, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.50, olasz lira 9, cseh korona 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23.20, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.30, olasz lira 8.70, cseh korona 4.70, pengő 28, dinár 2.70, osztrák schilling 22.90, svájci frank 30.50. — Irányzat: Kissé szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 16.)
 Berlin 123.28, Amsterdam 207.87.50, Páris 20.33, Milánó 28.23.75, Prága 15.39, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21.50, Varsó 58, Bécs 73.07.50.

Zürichi tőzsdézárás. (Augusztus hó 16.)
 Berlin 123.31, Amsterdam 207.85, Páris 20.33.25, Newyork 518.75, London 2521, Milánó 28.22.50, Prága 15.39, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21.50, Varsó 58, Bécs 73.06.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Augusztus hó 16.)
 Devizák: Páris 6.37, Berlin 38.70, London 790, Newyork 162.25, Milánó 8.90, Zürich 31.35, Bécs 22.90, Prága 4.81.50. — Valuták: Napoleon 665, márka 38.75, léva 1.20, török lira 0.82, angol font 790, francia frank 6.48, svájci frank 31.75, olasz lira 9.05, drachma 2.10, dinár 2.93, dollár 160.75, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.40, pengő 28.75, cseh korona 4.90.

= Megdrágul a papír. Bucuresti-i bizalmas forrásból arról értesülünk, hogy felemelik a papír behozatali vámját, ami természetesen egyértelmű azzal, hogy a papírárak emelkedni fognak. A papírgyárak nálunk egyetlen érdekesség kezében vannak, amelynek igen kitűnő összeköttetései vannak a kormányhoz és emlékezhetünk, hogy 1925-ben is, amikor az általános vámtarifarevizio készült, a papír és a cukor kiugrottak és két évvel az általános vámtarifa életbeléptetése előtt külön vámvédelmet nyertek. Most is új vámtarifarevizio készül, amelyre azonban legfeljebb csak öszszel kerül a sor, értesülésünk szerint azonban a bizottság előzetesen külön foglalkozik a papír vámvédelmével és lényeges vámemelést fog indítványozni.

= A kormány a munkanélküliség ellen. Bucurestiből jelentik: A Vitorul a fenyegető munkanélküliséggel kapcsolatban kijelenti, hogy a kormány interveniált a CFR-nél, adjon ki minél több rendelést a hunyadi vasműveknek. — A kormány egyúttal a költségvetés keretein belül pénzt folyósít az állami üzemeknek, hogy munkásaikat fizethessék.

= A lwowi (lemberg) keleti vásár. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a lwowi (lemberg) keleti vásár ez év szeptember hó 4—15 napján tartatik.

= Az aradi céghivatal új jegyzője. Megintuk, hogy Tiucra János, az aradi céghivatal jegyzőjét saját kérelmére nemrégiben az aradi törvényszék árvaszéki ügyosztályához helyezték át. Ma érke-

zett meg Aradra Tiucra hivatali utódja, Buculescu György irodafőnök, aki nyomban át is vette hivatalát a szabadságra távozó Tiucrától. Tiucra János távozása, bizonyára mindenkit sajnálattal tölt el, mert a régivágású, becsületes tisztviselő mindenkor és mindenkinél készséggel állott rendelkezésre és előzékenységgel különösen sok szolgálatot tett az aradi kereskedőknek és vállalatoknak. Minden remény meg van azonban arra, hogy a cégjegyzői hivatalban továbbra is a régi szellem fog uralkodni, miután Buculescu érkezését megelőző hírek az új céghivatali jegyző mentalitását illetően is igen hízogően szóltak.

SPORT

Körmétközés a kettős ünnepen Aradon.

Az ATE, AAC, Gloria-CFR és Vointa Victoria bevonásával rendezett körmétközést a Gloria-CFR nyerte meg, a legteljesebb unalmasság jegyében, meg nem érdemelt keretek között.

(Arad, augusztus 16.) A kettős ünneppal Arad részére nívómentes körmétközést hozott az ATE, AAC, Gloria-CFR s Vointa Victoria részvételével s a mérkőzések előrelátható gyenge értéke nem is vonzott naponta néhány száz érdeklődőnél többet. De nem is érdemelt nagyobb figyelmet a lejátszott négy küzdelem, mert az első nap oly lélek nélküli és lazán „küzdelmekkel” telt el, ami igazán nem kelthetett érdeklődést, a másodnap pedig olyat mutatott, ami valóban alkalmas arra, hogy azt a maroknyi pályalátogatót is elmaradásra kényszerítse. Beszámolónk: Első nap: ATE—AAC 8:2 (2:2). Először az AAC még egyenlő ellenfél, később fokozatosan visszaesik s később két játékos sportszerűtlen kiállása végleg megpecsételi az AAC sorsát. Gloria-CFR—Vointa Victoria 8:1 (3:0). Macska-egér harc. Minden különösebb megjegyezni való nélkül. Másodnap: AAC—Vointa Victoria 3:1 (1:1). Az AAC gyenge csapata csak kemény elkeseredett küzdelem után tudta bebiztosítani győzelmét. Gloria-CFR—ATE 4:1 (2:0). Az eredmény könnyen fordított is lehetett volna. Az ATE volt a jobb mindvégig, az eredmény elérését lehetőségétől azonban Burdán bíró sorozatos tévedései megfosztották. A goalok a Gloria-CFR részéről két ATE öngólból, egy jogtalan goalból s csak egy normális körülményből eset goalból eredtek. Az ATE egy goalját a bíró érthetetlenül nem adta meg s sok támadását akasztotta meg. A körmétközést tehát a Gloria-CFR „nyerte meg”.

O A Kinizsi kudarcát Targul-Muresen. A Kinizsi ugylátszik nem a legjobb véleményvel volt a marosmenti footbalsportról, aminek az lett a következménye, hogy az erősen kombinált csapat kénytelen volt a két mérkőzésen egy eldöntetlen eredménnyel megelégedni, míg másik mérkőzésen vereség jutott osztályrészül. Eredmények: MSE—Kinizsi 5:4 (2:3). Bíró: Fehér. — Kinizsi—MSE—Mures komb. 2:2 (2:0).

O Külföldi barátságos footbaleredmények. Bécs. Hakoah—Slavia 1:1 (1:0). Ferencváros—

Hakoah 5:2 (1:2). Miskolc. Attila—Simmering 4:1 (1:0). Szombathely. Sabaria—Slavia 4:1 (1:0).

O Együttes nemzetközi atlétikai verseny Budapesten. Budapestről jelentik: A BBTE és KAOE közösen rendezett nemzetközi atlétikai versenye szombat, vasárnap és hétfőn nyert febonnyoltást. Eredmények a következők: Első nap: 200 méteres gát: 1. Somfai (MAC) 25.8 mp. 2. Magyar KAOE 26. 3. A berlini Drenker gyenge idővel negyedik. Magasugrás ötös csoportverseny, Budapest bajnokságáért: 1. BBTE 168 cm.-es átlaggal. 2. MAC 164 cm.-es átlaggal. Egyéni magasugrásban: 1. Udvardy (BBTE) 180 cm. 2. Sztaniszlav (Eperjes) 175 cm. 1500 méteres síkfutás: 1. Belloni (MAC) 4 p. 9.6 mp. 200 méteres síkfutás: Hajdu (FTC) 22.2 mp. 2. Schlöschke (Berlin) 22.4 mp. Másodnap: 4×100 méteres staféta: Berliner SC 42.8 mp. 2. KAOE 43 mp. 3. BBTE 43.6 mp. 100 méteres síkfutás: 1. Mellit (Berlin) 10.7 mp. 2. Schlöschke (Berlin) 10.9 mp. 3. Rózsahegy (MAC) 11 mp. 400 méteres síkfutás: 1. Wiese (Berlin) 50.8 mp. 2. Gerő (KAOE) 51 mp. 3. Odry (BBTE) 51.2 mp. 800 méteres síkfutás: 1. Magdits (MAFC) 1 p. 59 mp. 2. Rózsa (MTE) 2 p. 04 mp. Diszkoszvetés: 1. Marvalits (BTC) 45.23 m. 2. Egry (MAC) 45.10 mp. 3. Bertalan (BBTE) 41.31 m. Rudugrás: 1. Andor (MAC) 360 cm. 2. Farkas (MAC) 340 cm. Harmadnap: 100 yardos síkfutás: 1. Maritz (Berlin) 10.1 mp. 2. Hajdu (FTC) 10.3 mp. 300 méteres síkfutás: 1. Wiese (Berlin) 1 p. 06.6 mp. 2. Gerő (KAOE) 1 p. 07.6 mp. Távolugrás: 1. Farkas (MAC) 67.8 cm. 10×100 méteres staféta: 1. KAOE 1 p. 51.6 mp. 2. BBTE 1 p. 53.8 mp. Svédstaféta: 1. Berliner SC. 1 p. 59.1 mp. 2. KAOE 2 p. 00.1 mp.

O Középeurópai kupaeremények. Belgrád. Hungaria—BSK 4:2 (2:2). Szabadka. Ujpest—SAND 7:1. Bécs. Rapid—Spalator Hajduk 8:1. Prága. Sparta—Admira 5:1.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP!

Felolós szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
 Cenzura: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölték a nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok, ismerősök, akik drága jó férjemnek temetésén résztvettek, ravatalára koszorut helyeztek és ezzel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet. Külön köszönetemet fejezem ki a nyomdász-szervezetnek. 4288

Arad, 1927. augusztus 16.

özv. Reich Gyuláné.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen drága halottunk,

Merkler Hermann

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, részvétükkel nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Gottlieb és Tanner cégnek. 4291

Arad, 1927. augusztus 16.

A gyászoló Merkler-család.

Bankölosönök

házkra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtől, 1 millió lejtig betáblázás mellett folyósítottak.

HAASZ ALBERT Irodája
 Arad, Str. Eminescu (Dok Fareso-a.) 12. sz.

Győződjön meg arról, hogy a legolcsóbban vesz TERAKOTTA és FAYENC kályhát! Fayenc burkolást, takaréktűzhely burkolást és ezek javítását valamint a szakmába vágó munkákat lelkiismeretesen, felelőség mellett vállalok. — Munkabírásomat garantálja az, hogy Szilágyi és Társa cégnek, később pedig a Fayence gyárnak 20 évig a szakmában működtem. ▲▲▲▲▲ Szives pártfogást kér:

Varga Gyula, kályhás Arad,

Str. G. Alexandrescu (Beressényi M.-u.) 39. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlőkre válaszolunk. Ajánlatok, jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

VÉNUSZNAK. Közbenjött akadály miatt nem mehettem. 18-án este 9-kor Vadász-kürtben okvetlen várom. Anuska. 4257

VIGYÁZZ. Álmatlan éjszakáimon, fájdalmas gyötrelmek kínoznak. Úgy tudod miért? Öllelek. 4279

LAKÁS.

KERESEK belvárosban egy csinosan burorozott szobát fürdőszoba használattal, melvért magas bért fizetek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4261

HÁROMSZOBÁS. fürdőszobás lakás kerestetik november 1-re. Írásbeli ajánlatot „Novemberi lakás” jellegre kérek. 4260

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, elő és fürdőszoba kiadó. Str. Mocioni (Orcezi-u.) 17. 4289

BUTOROZOTT szoba külön bejárattal kiadó. Str. Serb Teodor (Török Gábor-ucca) 15. 4298

KÜLÖNBEJÁRATU butorozatlan szoba város központjában kerestetik. Lengyel butorizület. 10431

ALKALMAZÁS.

PERFEKT fehérnemű varró nő házakhoz ajánlkozik. Vidékre megy. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4275

KERESTETIK egy jobb családból való leány, ki a fűszerszakmában jártassággal bír és a román nyelvet beszéli. Cím Zelig Dávid Radna. 4277

KIFUTÓLEÁNY azonnaira felvétetik Salgónánál Arad, Strada Consistorialui (Batthyány-u.) 12. I. om. jobb. 1000

OKLEVELES TANITÓNÓ perfekt román és magyar nyelvtudással, irodalmi alkalmazást keres. Megkereséseket „Erdélyi” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 4286

JÖMEGJELENESŰ női elárúító felvétetik Radó Gyula női felöltőruházában. 4287

KAUCIÓKÉPES. érettségizett, nő fiatalember bizalmi állást keres. Cím Löbl hírlapiroda. 4292

BUCURESTIBE magános urhoz jólfőző házvezető kerestetik. Lengyel butorizület. 10431

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BALKAROS és egy Minerva cipészgép eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4297

URISZOBÁ, ebédlő, háló-, szalon, leány-szoba berendezések, bőrgarnitúra, fotelok, szőnyegek, íróasztalok, tükrök, festmények, szekrények, asztalok, székek, ágy, előszoba fal, függönyök, stóelek, asztalneműk, kredenc, divánok, porcellánok, vitrintárgyak, díszlámpák, scheinon, terítő, iratszékény, viráglámpa. stb. eladók. Salgóna, Str. Consistorialui 12. sz. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

MOTOREKE legjobb angol versenyen kívül motorfűrészek, motorok, eredeti Lister. gyári árban Kovács Soma Társaság Arad. 4294

FORD AUTÓ alig használt, kedvezően kapható Arad. Bulev. Rezele Ferdinand 1. szám. 4293

SZALONGARNITURA és ágynemű elköltözés miatt olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4290

TÉGLA!
Ajánljuk I. osztályú nagy- és kis méretű falazótéglat és oszerpet gyártelepünkön vagonba rakva, helyben kívánatra helyszínről szállítva, a legolcsóbb napi árban. **BRAUN GUSZTÁV téglagyára** Telefon 171. és 185.

LÁTHATÓIRÁSU. Jókaban levő írógép bevonulás miatt 3000 lejért eladó. Strada Desseanu 7. 4295

ÜZLETEK.

TÖBB üzlethelyiség kiadó Str. Bratlanu (Weitzer) 19. Str. Metianu (Forray) 5. Értekezhetni a háztulajdonossal Str. Matei Corvin (Hunyadi) 1. Leopold Stern. 4278

GYÁRNAK alkalmas műhely kiadó esetleg lakással. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4288

A volt Szabadság-tér közelében

háromszobás

fürdőszobás magánház olcsón eladó. Megbízott Győrffy „Mures” Irodája Arad Str. Unirel 13. 15296

Kerestetik

egy laboráns vagy vegyész,

aki szakértelemmel rendelkezik és önállóan vezetheti az analitikus (precíz) mérleggel kapcsolatos munkákat. Részletes ajánlatok az eddigi működés, ismeretek és igény megjelölésével a „Societatea Cioclovina” Gara Pui (Jud. Hunedoara) intézandók. 10431

Mielőtt kályhaszükségletét beszerezné tekintse meg ahol „PUCHER” cserépkályhák raktárat Arad, Bul. Reg. Ferd 63/65 (Dengi-ház), és takaréktűzhelyek leszállított áron szerezhetők be. Árakok, javítások, falburkolások és minden e szakmába vágó dolgok a legpontosabban végeztetnek. Szíves pártfogást kér: SZERB ANTAL kályhaszester

A mi sorsjegyeink szerencsével játszanak!

Rendeljen meg még ma

zárt borítékban egy csehszlovák állami osztálysorsjegyet!

KARL BAUER,
cégnél, Prága, Parizská 28.
Egy sorsjeggyel kétmillió csehszlovákot nyerhet.

Huzás már aug. hó 20-án!

Minden megrendelést azonnal végrehajtunk. Fizetés a sorsjegy átvételénél.	<p>Hivatalos árak:</p> <p>1/1 sorsjegy 800 lej</p> <p>1/2 " 400 lej</p> <p>1/4 " 200 lej</p> <p>1/8 " 100 lej</p>	<p>160 cK.</p> <p>80 cK.</p> <p>40 cK.</p> <p>20 cK.</p> <p>100 lej</p>
---	--	---

240.000 sorsjegy, 120.000 nyeremény

Minden második sorsjegy feltétlenül nyer!

Össznyeremény: 65.000.000 ok

I. rendű mangolica faj **tenyészkának,** köztenyésztésre kiválóan alkalmas, eladók. **Holländer Testvérek Germin.**

Corporațiunea Industrișilor din Arad.

No. 105—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Având în vedere, că corporațiunea Industrișilor din Arad dorește picta rea și zugrăvirea localurilor sale oficiale și a intrării principale, precum și instalarea în ele a sirmelor electrice în fevii Bergmann, prin prezenta publicațiune cere oferte.

Rugăm deci pe toți acei pictori de camere și zugrăvi precum și pe acei electrotehnici cari doresc a primi aceste lucrări, că mai tirziu până la 24. August a. c. să-și înainteze ofertele închise la secretarul corporațiunei, unde totodată pot primi deslușiri referitoare la condițiuni și despre mărimea lucrărilor.

Asupra ofertelor va decide consiliul de administrație a corporațiunei. Arad, la 16. August 1927.

Prezidiul.

HIRDETMEŢY.

Az aradi ipartestület hivatalos helyes mázolás munkálataira valamint lyiségének és főbejartának festésére ezek villanyvezetékének Bergmann csőben való elhelyezésére és felszerelésére ajánlatot kér.

Felkérjük tehát mindazon szobafestő és mázolókat valamint műszereket, akik ezen munkálatokat elnyerni óhajtják, hogy zárt ajánlatukat legkésőbb f. é. augusztus hó 24-ig az ipartestület titkári hivatalában beadni sziveskedjenek, ahol egyszerűs mind a munkálatok nagysága és a feltételek megtekinthetők.

Az ajánlatok felett a testület előjárósága dönt.

Arad, 1927. augusztus 16.

4285. Elnökség.

Hogyan érhető el a legjobb eredmény a Tokalon-kenőccsel!

Tudnivalók a szappan használatáról.

ÓVAKODJÉK azoktól a szappanoktól, amelyek túlsok szódát tartalmaznak, amia legtöbb szappannál előfordul. Ez a csipős vegyszer kiszáritja a bőrt, felszivja annak természetes nedvességét, durva és ráncos külsőt ad a bőrnek. Sőt mi több, azok a romlott zsíradékok, amelyeket az ilyen olcsó szappanok előállításánál gyakran használnak, káros hatással vannak a bőrre. Ezek a szappanok igazják a porusokat, kiütéseket és a bőr fel pattanását okozzák, ami könnyen bőrbetegségekre és más bőrfogyatkozásokra vezet.

A Tokalon oég a maga nemében egyedülálló szappan gyártását kezdte meg, amely egyszerre szappan és arckenőcs is. Ezt a problémát a gyár úgy oldotta meg, hogy tiszta szappananyaghoz arckenőcsöt vegyített. Ennek az új — véletlenségből felfedezett — szappannak egészen más a minősége, mint az eddig használt szappanoké.

Ajánljuk a következő kísérletet: Mossa meg a kezét először közönséges szappannal és tapasztalni fogja, hogy kezei, mielőtt megszáradtak, durvák és ráncosak lesznek, miután a szappan szódataralma miatt elveszítette természetes nedvességét. Ezen keze be kezelt jó minőségű, erősen zsírtalan kenőccsel és erre újabb mossa meg ugyanazzal a szappannal, szárítsa meg jól és meg fog lepődni, mennyire bársnyos és sima lett a keze.

A fentemlített szappanban, amelyet „toalett-szappan, Tokalon arckenőcs-tartalommal” neveztek el, a szappan és kenőcs már vegyítve vannak. A kenőcs kellemes illatot ad a szappannak, amelynek hatja a kenőcs-tartalom miatt, kevésbé zsíros lesz és így behatol még a legkisebb pórusokba is, azokat alaposan kitisztítja és a bőrt léggyá és bársnyosá teszi, ha ezután még Tokalon-krémét is használunk, úgy a hatás még feltűnőbb és azonnal mutatkozik.

A Tokalon-kenőccsel kevert toalett-szappan már minden jobb kereskedésben kapható.

Ha beszerzési nehézségekbe tüközik, küldjön postán 40.— lej a Parfumeriei Eitel Bucurest, Calea Victoriei 39.

címre és azonnal portómentesen küldünk egy drb. Tokalon toalett-szappant.

Asociația composesorală Vârșand.

PUBLICAȚIUNE.

Asociația composesorală Vârșand publică licitație pe ziua de 15. Aug. 1927. ora 12 a. m. referită la arindarea teritorului de vanat 1280 ing. pe timp de 5 ani consecutivi.

Licitația se va ține cu oferte închise în conformitate cu art. 72—83. din Z. C. P. depunându-se deodată cu oferta și o garanția de 10 percent din prețul oferit pentru 1 an. 4286

Vârșand, la 5. Aug. 1927.

Secretar: P. Hențiu Președinte: Bălaj Gheorghe.

Izr. Leányinternátus

(ujonnan átalakítva) felvesz benne lakó tanulókat, előkészít javító- és magánvizsgálatokra. Prospektussal készséggel szolgál Internatul p. fete evrei Arad, Popa I. Russu 3. 4145

Árverési hirdetés.

Augusztus 29-én délelőtt 9 órakor Arad-Gáj előjáróság hivatalos helyiségében bérbeadatik 42 hold szántóföld, tanyával, több évre. (Dobro György-féle tanya.) 4281

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézt.